Głos znad Niemna

Pismo Związku Polaków na Białorusi • Rok wydania IV • 22-28 lutego 1993 r. • nr 8 (42)

Pięknie dziękujemy!

Regularne ukazywanie się naszego tygodnika - "Głos znad Niemna" zawdzięczamy niezawodnej pomocy Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" oraz wsparciu finansowemu ze strony polskiego biznesmena - **Aleksandra Gudzowatego**.

Każdy następny numer "Głosu" będzie wydrukowany na papierze kupionym za środki przekazane nam przez **"Wspólnotę Polską"**.

Od czasu do czasu ukazują się publikacje na temat stosunku mniejszości polskiej do przemian na Białorusi. Zdarzają się oskarżenia o naszą "tęsknotę" do starego ustroju i porządku oraz awersję do wszystkiego co nowe. Trudno o bzdury większego kalibru!

Niech autorzy tych enuncjacji wcześniej zadadzą sobie pytanie: co mieli Polacy na Białorusi w minionej epoce, co osiągnęli ostatnio i jakie są szanse na przyszłość? Odpowiedź może być jedna - prosta i logiczna. Zmiany ustrojowe na Białorusi, to nasz wspólny sukces, nadzieja i perspektywa.

Oczywiście, tak będzie pod warunkiem, że władze zechcą szanować naszą historię i kulturę, aspiracje i pragnienia, prawo do pielęgnacji tradycji i tożsamości narodowej.

EPILOG naszego DRAMATU?

TADEUSZ GAWIN - prezes ZPB

Za każdym razem, kiedy wyjeżdżam w teren na spotkania z osobami zrzeszonymi w Związku Polaków na Białorusi i wspólnie rozmawiamy o naszych losach ogarniają mnie żal i smutne refleksje. Prześladowania, łzy i poniżenie towarzyszyły moim rodakom od rozbiorów Rzeczypospolitej aż do "odwilży Chruszczowowskiej". Wszelkiego rodzaju rozterki, kłopoty i trudności są nam nadal znane. W okresie, gdy panowały poprzednie ustroje polityczne, ich zwolennicy czynili wszystko w celu naszego wynarodowienia.

Część z nas odczuła boleśnie skutki okrutnego systemu totalitarnego, który bazował na przemocy, donosicielstwie i kłamstwach. Na szeroką skalę praktykowano mordowanie ludzi, zsyłki i rusyfikację tuż po przewrocie październikowym w roku 1917, a drugą część - po tak zwanym "wyzwoleniu" w roku 1939. Los wielu narodów był jednakowy - śmierć, łagry stalinowskie i praca przymusowa daleko od stron rodzinnych, bez prawa powrotu.

Wówczas byliśmy prześladowani nie tylko za naszą kulturę narodową i język ojczysty, który od wieków pielęgnowaliśmy i przekazywaliśmy następnym pokoleniom, nie tylko za trwanie przy wierze katolickiej i stały opór w stosunku do tych wszystkich, którzy chcieli nas wynarodowić, a przede wszystkim za to, że dawaliśmy zawsze przykład na tych ziemiach naszym braciom: Białorusinom, Litwinom i Rosjanom.

Zawsze byliśmy przeciw systemowi, ideałem którego był (i o dziwo - jest jeszcze) fanatyk - ideolog w każdej wsi, miasteczku

Polskość na Białorusi

i mieście Republiki Białoruś. Ci ludzie czynili wszystko, żeby nas Polaków nie było nigdy na tych ziemiach. Jak robiono to wcześniej - wiemy i o tym pamiętamy. Przymusowa likwidacja szkół polskich w roku 1948, niszczenie i zamykanie kościołów katolickich aż do początku lat osiemdziesiątych - wszędzie tam, gdzie Polacy w późniejszym, postalinowskim okresie nie potrafili zorganizować się i obronić przed terrorem. Tym procesom towarzyszyło milczenie komunistycznych władz polskich. Wszystko to miało doprowadzić

Ciąg dalszy na str. 3

W jedności siła

Oddział Miejski ZPB w Grodnie spełnia dominującą rolę w Związku - nie tylko z uwagi na liczebność, lecz i ze względu na swój udział w dziele odrodzenia narodowego na terytorium całej Republiki. Dlatego jest tak ważne, jak ten oddział będzie funkcjonował w przyszłości.

26 stycznia br. odbyła się sprawozdawczo-wyborcza konferencja Oddziału Miejskiego w

Ciąg dalszy na str. 2

USTAWA o mniejszościach narodowościowych w Republice Białoruś

Ustawa "O mniejszościach narodowościowych w Republice Białoruś" opiera się na założeniach Konstytucji Republiki Białoruś, Deklaracji Rady Najwyższej Republiki Białoruś o suwerenności państwowej Republiki Białoruś, zasadach prawa międzynarodowego w dziedzinie praw człowieka i mniejszości narodowościowych, stwarza podstawy prawne w sferze stosunków międzynarodowościowych, gwarantuje swobodny rozwój mniejszości narodowościowych w Republice Białoruś i apeluje o współdziałanie w sprawie harmonizacji stosunków międzynarodowościowych w Republice Białoruś, zachowania i rozwoju kultur mniejszości narodowościowych, zaspokajaniu ich praw i potrzeb.

Art. 1. Przynależność obywatela Republiki Białoruś do mniejszości narodowościowej jest sprawą jego osobistego, wolnego wyboru, dokonanie którego nie powoduje żadnych nieprzychylnych konsekwencji.

Art. 2. Obywatele Republiki Białoruś, którzy zaliczają siebie do mniejszości narodowościowych, powinni przestrzegać Konstytucję Republiki Białoruś, jej prawo, współuczestniczyć w zachowaniu suwerenności państwowej oraz integralności terytorium Republiki, szanować tradycje obywateli wszystkich narodowości, zamieszkałych w Republice, ich język i kulturę.

Art. 3. Nie jest dopuszczalne jakiekolwiek bezpośrednie lub pośrednie ograniczanie praw i swobód obywateli Republiki Białoruś wynikające z ich przynależności do mniejszości narodowościowych, a także próby asymilacji mimo ich woli.

Art. 4. W żadnych okolicznościach nikt nie może żądać od obywatela Republiki Białoruś wskazania jego przynależności narodowościowej, ani w ustnej ani pisemnej formie.

Ciąg dalszy na str. 2

USTAWA o mniejszościach narodowościowych w Republice Białoruś

Ciąg dalszy ze str. 1

Nikt nie ma prawa zmuszać obywateli Republiki Białoruś do udowadniania swojej przynależności narodowej, lub do zrzeczenia się jej.

Art. 5. Szanując prawa człowieka, Republika Białoruś gwarantuje obywatelom Republiki, którzy zaliczają siebie do mniejszości narodowościowych równe prawa i wolności polityczne, ekonomiczne i socjalne, w tym:

a) prawo do otrzymania pomocy państwowej na cele narodowej kultury i edukacji;

b) prawo do nauki i użytkowania języka ojczystego;

c) prawo do druku i rozpowszechniania informacji w języku ojczystym;

d) prawo do nawiązania więzi kulturalnych z rodakami poza granicami Republiki Białoruś;

e) prawo wyznawania dowolnej religii, sprawowanie narodowych i rytualnych obrzędów w języku ojczystym;

f) prawo do zachowania swoich tradycji narodowych, rozwoju sztuki zawodowej i amatorskiej;

g) prawo utworzenia swoich narodowych stowarzyszeń (zrzeszeń) kulturalnych;

h) prawo do tego, by być wybranym do organów władzy państwowej Republiki Białoruś na podstawie powszechnych, równych i bezpośrednich wyborów;

i) prawo do zajmowania dowolnego stanowiska w organach władzy i kierownictwie Republiki Białoruś;

Art. 6. Przy Radach Deputowanych Ludowych mogą zostać utworzone i działać na zasadach społecznych organa doradcze, składające się z przedstawicieli mniejszości narodowościowych. Tryb powołania tych organów jest określany przez odpowiednie Rady Deputowanych Ludowych.

Art. 7. Republika Białoruś, zgodnie z prawem, sprzyja stworzeniu warunków materialnych, niezbędnych do rozwoju oświaty i kultury mniejszości narodowościowych, przeznaczając na ten cel niezbędne środki z budżetu państwa.

Art. 8. Narodowe stowarzyszenia kulturalne (zrzeszenia)mniejszości narodowościowych mają prawo prowadzić działalność gospodarczą, zgodnie z prawodawstwem Republiki Białoruś.

Art. 9. Organizacje społeczne i kulturalne mniejszości narodowościowych mogą stwarzać własne ośrodki kulturalno-oświatowe, utrzymywane ze środków własnych.

Szkolenie specjalistów w celu zaspokajania potrzeb kulturalnych mniejszości narodowościowych odbywa się w granicach możliwości na uczelniach Republiki i na podstawie umów podpisanych z narodowo-kulturalnymi zrzeszeniami.

Art. 10. Zabytki historii i kultury mniejszości narodowościowych Republiki Białoruś stanowią część składową białoruskiej kultury i podlegają ochronie państwowej, zgodnie z prawodawstwem Republiki Białoruś.

Art. 11. Zabrania się działalności stowarzyszeń (zrzeszeń) narodowościowych w przypadku, gdy ogranicza ona prawa człowieka, propaguje wrogość narodowościową,religijną lub rasową, stwarza zagrożenie dla zasad konstytucyjnych i suwerenności Republiki Białoruś, a także gdy stowarzyszenia te są związane organizacyjnie lub stanowią część organizacji politycznych innych krajów.

Art. 12. Obywatele Republiki Białoruś wszystkich narodowości korzystają na równych zasadach z ochrony państwa.

Działania zmierzające do dyskryminacji na tle przynależności narodowościowej, stwarzanie przeszkód w dziele realizacji przez mniejszości narodowościowe swoich praw, rozniecanie wrogości pomiędzy narodami - są ścigane przez prawo.

S. Szuszkiewicz
- Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Białoruś
11 listopada 1992 r.
Mińsk
nr 1926-XII

W jedności siła

Ciąg dalszy ze str. 1

Grodnie. Oprócz delegatów w obradach wzięli udział goście z Polski z prezesem Oddziału Podlaskiego Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" - p. E. Cywińska na czele.

W referacie sprawozdawczym prezesa Oddziału - R. Wilczewskiego została zawarta ocena nie tylko tego, czego już dokonano. Z troską mówiono o tym, że w minionym okresie ludność polska i białoruska utraciły swą tożsamość narodową. Polacy są obecnie w sytuacji, gdy - biorąc czynny udział we wspólnym odradzaniu Białorusi - muszą walczyć o odrodzenie własnej świadomości.

Dominującym kierunkiem działalności zarządu była zawsze walka o odbudowę szkolnictwa polskiego w mieście. Już mamy 6 klas z wykładowym językiem polskim. Jednakże nadal pozostaje wiele do zrobienia i to nie tylko w dziedzinie oświaty. Praca z młodzieżą, prenumerata gazety "Głos znad Niemna", więzi ze środkami masowego przekazu, ochrona zabytków - to również ważne obowiązki. W akcjach społecznych, takich jak np. prace na cmentarzach bierze udział nieduża ilość osób. Wielu członków ZPB ma zaległości z wpłatą składek. Poza tym w tym okresie zanotowano szereg niedociągnięć w działalności gospodarczo-finansowej, o czym mówiła przewodnicząca Komisji Rewizyjnej I. Zaborowska.

Zabierający głos w dyskusji zastanawiali się nad problemem dotyczącym uaktywnienia młodzieży, a także nad tym, jak obudzić ludzi z letargu, szczególnie inteligencję. Przecież wszystko co możemy osiągnąć zależy przede wszystkim od postawy każdego z nas. Nie obeszło się bez dramatycznych spięć i starć, szczególnie przy wyborach nowego kierownictwa. Nieraz w ostrej formie przedstawiano różnorakie, czasami sprzeczne ze sobą poglądy i racje, szukano dróg porozumienia...

Podczas wyboru prezesa wyłoniono 6 kandydatów na to stanowisko; jednakże trzy osoby już na wstępie wycofały swoje kandydatury. W wyniku dwóch głosowań przewagę jednego głosu nad T. Malewiczem uzyskał Stanisław Pieluć.

Wybory członków zarządu odbyły się podczas następnego zebrania - 2 lutego.

Nowowybrany prezes ZM ZPB - S. Pieluć w swoim "expose" powiedział między innymi, że zamierza dążyć do tego, by było więcej otwartości, szczerości, prawdy i demokracji. Miejmy nadzieję, że te słowa nie pozostaną tylko deklaracją, a nowy zarząd wykaże się niezbędną odwagą i rozwagą, by podołać trudnym zadaniom.

J.D.

CZAS pokaże...

Wszyscy doczekaliśmy się Ustawy o mniejszościach narodowościowych w RB.

W trakcie omawiania jej projektu, jako organizacja posiadająca prawo do inicjatywy ustawotwórczej, skierowaliśmy trzy listy do Komisji RN ds. Mniejszości Narodowych, w których przedstawiliśmy swoje uwagi i propozycje. W wyniku przyjęcia jednej z naszych sugestii sama nazwa została zmieniona z Ustawy "O swobodnym rozwoju grup narodowościowych i etnicznych" na Ustawę "O mniejszościach narodowych w RB". Natomiast inne propozycje ZPB nie zostały uwzględnione.

A więc, jak oceniamy przyjętą Ustawę?

W preambule pisze się, że jest ona "skierowana na utworzenie podstawy prawnej w dziedzinie stosunków narodowościowych". Właśnie o tym mówią częściowo artykuły 1, 2, 3, 4, 11 i 12. Natomiast art. 1, 2, 3, 4, 11 i 12 częściowo, a najważniejsze artykuły 5, 6, 7, 8, 9 i 10 Ustawy w całości są skierowane na utworzenie podstawy prawnej w dziedzinie stosunków pomiędzy mniejszością (mniejszościami) narodową a PAŃSTWEM, lub organami władzy, które to państwo reprezentują w stosunkach z mniejszościami. Ten rodzaj stosunków jest najważniejszy. Od stosunku Państwa względem mniejszości narodowych, czyli polityki narodowościowej zależą w dużej mierze również stosunki między narodowościami w Republice.

Artykuł 1 Ustawy kładzie kres "wysiłkom" pseudohistoryków, którzy chcieli udowadniać nam, że jesteśmy "spolszczonymi Białorusinami". Art. 12 ustala odpowiedzialność karną dla osób, których działalność obraża naszą godność i wywołuje wrogość między narodami.

W obecnej redakcji punkt "a" art. 5 można rozumieć tak, że Państwo przerzuca swój obowiązek rozwoju oświaty i kultury mniejszości narodowych na barki samych mniejszości, deklarując tylko prawo do otrzymania pomocy ze strony władz.

Każda ustawa musi mieć gwarancje finansowe i tylko na takich warunkach powinna być przyjęta przez Parlament. Dlatego nasze prawo dostępu do prasy i rozpowszechniania informacji w języku ojczystym (p. "W" art. 5) rozumiemy zarówno jako utworzenie organów prasy (gazet i czasopism) w językach mniejszości narodowych, jak i finansowanie tych organów przez Państwo.

Dotychczas władze widziały i traktowały nasze prawo dostępu do prasy w języku ojczystym wyłącznie jako zezwolenie (bez należytego pokrycia finansowego) na wydawanie i utrzymywanie gazet i czasopism w językach mniejszości narodowych przez same mniejszości. Dzisiaj widzimy, że właśnie nasza opcja, nasze widzenie problemu jest słuszne; one właśnie zwyciężają w rozmowach z władzami. Mamy już zgodę Państwa na pomoc w finansowaniu gazety "Głos znad Niemna". Wobec tego możemy stwierdzić, że prawo mniejszości narodowych dostępu do prasy w języku ojczystym jest jednocześnie obowiązkiem Państwa.

Punkt "d" art. 5 Ustawy potwierdził nasze prawo do mszy w języku ojczystym. Właśnie w języku OJCZYSTYM, a nie PAŃSTWOWYM. To kładzie kres jałowym i nieodpowiedzialnym artykułom w prasie białoruskiej o języku w świątyniach jako języku państwowym.

Szkoda, że możemy tylko zgadywać w jakim artykule Ustawy zostały określone nasze prawa do używania symboliki narodowej...

Nie została przyjęta propozycja dotycząca utworzenia przy najwyższym organie władzy wykonawczej - Radzie Ministrów RB departamentu ds. mniejszości narodowych. Czas i życie codziennie potwierdzają konieczność powołania takiego ciała.

O jakości Ustawy najlepiej świadczy następujący fakt: prawo międzynarodowe, dotyczące praw mniejszości narodowych, zawiera ponad setkę artykułów i punktów. Cała mądrość i doświadczenie Europy, Stanów Zjednoczonych Ameryki i Kanady w rozwiązywaniu problemów mniejszości narodowych i zagwarantowaniu ich praw na Białorusi zostały wciśnięte w... 12 artykułów.

Śledząc debaty w Radzie Najwyższej, w wyniku których mamy Ustawę taką jaką mamy, poznaliśmy nie tylko prawdziwych przyjaciół mniejszości narodowych. Poznaliśmy bliżej również tych, którzy zaliczają siebie do demokratów...

No cóż, trudno...

Ale jak by tam nie było, został zrobiony kolejny, jakże ważny dla nas krok na drodze ku tworzeniu Prawa na Białorusi.

Budowa Państwa demokratycznego, opartego na zasadach prawa, w jeszcze większej mierze zależy od tego, jak będą przestrzegane i wdrażane w życie założenia przyjętych uchwał. Jak powiedział jeden z komentatorów telewizji rosyjskiej: "Stopień demokracji mierzy się stopniem wykonania przez Państwo przyjętych przez siebie ustaw".

Jaki będzie ten stopień wykonania przez Państwo Białoruskie wziętych na siebie zobowiązań wobec mniejszości narodowych, zawartych w Ustawie - czas pokaże...

T. Malewicz
- wiceprezes ZPB

W kilku zdaniach

Od lutego br. zaczęły kursować codziennie międzynarodowe pociągi na trasach Baranowicze - Daugavpils (Dźwińsk) i Ryga - Połock. Ceny biletów, w zależności od klasy wagonów, wahają się w granicach od 240 do 438 łotewskich rubli, w drugim pociągu - od 254 do 392.

Kredytowo-Towarowa Korporacja przy Ministerstwie Rolnictwa USA przeznaczyła dla Białorusi bezpłatnie 200 tysięcy ton kukurydzy na paszę. Republika opłaci jedynie koszty przewozu drogą morską.

12-14 marca odbędzie się w Mińsku międzynarodowy turniej zapaśniczy o nagrodę im. Aleksandra Miedwiedia, trzykrotnego mistrza olimpijskiego. Swój udział w zawodach zgłosili zapaśnicy USA, Turcji, Polski oraz państw byłego ZSRR.

Towarzystwo Kultury Polskiej w Lidzie zorganizowało wieczornicę, poświęconą polskiemu odrodzeniu narodowemu. Udział w niej wzięli aktywiści Towarzystwa oraz przedstawiciele ruchów i organizacji społecznych. Obrady zaszczycili swą obecnością ksiądz-dziekan, Stanisław Rojek i konsul generalny RP w Mińsku, Krzysztof Dłużewski.

Niezapomniane wrażenia pozostały w pamięci uczestników dzięki wspaniałemu wykonaniu pieśni polskich i białoruskich przez zespół "Kresowiacy" oraz programowi rozrywkowemu pod kierownictwem Teresy Siemionowej.

Nowości z Białorusi

W związku z rozszerzeniem handlu zagranicznego i turystyki oraz transportu Rada Ministrów RB postanowiła zwiększyć ilość przejść granicznych i punktów celnych na granicy z Polską i krajami nadbałtyckimi.

Do działających 11 urzędów celnych, wśród których na granicy z RP są dwa w obwodzie brzeskim ("Warszawski most" i "Kozłowicze") i trzy w obwodzie grodzieńskim ("Bruzgi", "Brzostowica" i "Świsłocz"), dołączają się punkty celne na granicy z Litwą i Łotwą. Będzie ich 20 w rejonach: grodzieńskim, oszmiańskim, woronowskim, iwiewskim, ostrowieckim (obwód grodzieński) oraz w wierchniedźwińskim, brasławskim, postawskim (obwód witebski).

Oprócz tego regionalny urząd celny w Mińsku patronuje punktom w: Nowopołocku, Mohylewie, Homlu, Soligorsku, Mozyrzu i Mołodecznie.

W czasie, gdy kraje byłego ZSRR poważnie są zajęte umocnieniem barier granicznych, Zachodnia Europę nurtują inne problemy. W związku z początkiem realizacji hasła "Europa bez granic" - utworzeniem wspólnego europejskiego rynku i wolnością przekroczenia granic, rządy 12 krajów stają przed problemem zwolnienia kilku tysięcy celników. W tej chwili w tych państwach funkcjonuje 16 tysięcy przejść granicznych, obsługiwanych przez 63 tysiące celników.

Ciąg dalszy ze str. 1

TADEUSZ GAWIN - prezes ZPB

EPILOG naszego DRAMATU?

do naszego "zniknięcia" z tej rodzimej ziemi.

Pierwszą szansę odrodzenia narodowego po drugiej wojnie światowej uzyskaliśmy za czasów "przebudowy" Gorbaczowowskiej. Wprawdzie i on nigdy nie był naszym przyjacielem, ale musiał - na tle gwałtownie budzącej się świadomości wielu narodów zamieszkałych tereny byłego ZSRR - stworzyć przynajmniej pozory takiej szansy.

Nawet wtedy, kiedy uzyskaliśmy możliwość zrzeszania się w organizacje polskie oraz nauki języka ojczystego w szkołach, prawa te były realizowane z wielkim oporem ze strony miejscowych władz - jak sądzę - nie bez odpowiednich wskazówek z góry. Wielu działaczy związkowych w tym okresie doświadczyło wszelkiego rodzaju represji, szyderstw i poniżenia. Takie postępowanie zahartowało nas wszystkich oraz zjednoczyło w walce i pracy.

Dzisiaj Republika Białoruś odbudowuje swoją państwowość i my Polacy uczestniczymy aktywnie w tym procesie. Walka o niezależne i samodzielne państwo rozpoczęła się w momencie utworzenia Białoruskiego Narodowego Frontu, który skupił w swych szeregach wszystkich przeciwników poprzedniego ustroju komunistycznego. Związek Polaków na Białorusi - od chwili jego utworzenia - zawsze był po stronie ruchów demokratycznych i miał swój wkład w upadek nieludzkiego systemu. Dlatego nikt nie zarzuci nam, że nie tworzyliśmy zrębów suwerennego państwa Białoruskiego. To jest także nasze państwo, w którym chcemy mieć takie same prawa, jak przedstawiciele innych narodowości.

Młoda Republika Białoruś chce wejść do Europy, chce być państwem demokratycznym, państwem prawa. Jeżeli te ważne dla nas wszystkich cele mają być zrealizowane, to dzisiaj nie ma innej drogi do zgody narodowej, jak bezwarunkowe przestrzeganie Międzynarodowej Deklaracji Praw Człowieka oraz całkowite wyrzeczenie się przestępczej polityki narodowościowej, prowadzonej przez dziesięciolecia w stosunku do Polaków na Białorusi przez poprzednie rządy.

Kilka miesięcy temu Parlament RB przyjął Ustawę o mniejszościach narodowych, która potwierdziła nasze prawa. Myślę, że naukowcy zrobią szczegółową ekspertyzę tej ustawy. Wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, że Parlament w takim składzie mógł przyjąć taką a nie inną ustawę. Wynika z niej,że państwo cały ciężar obowiązków związanych z naszym odrodzeniem chce przerzucić na nasze barki. Mimo wszystko Związek Polaków, jako organizacja walcząca o prawa narodowe, widzi dzisiaj wielkie szanse na odrodzenie polskości na Białorusi. Wszędzie tam, gdzie potrafiliśmy zorganizować się i zażądaliśmy wprowadzenia naszego języka do szkół, cel ten został osiągnięty. Był to pierwszy krok na tej drodze. Drugim naszym zadaniem stało się założenia fundamentów pod polskie szkoły z prawdziwego zdarzenia. Wszędzie tam, gdzie utworzyliśmy pierwsze klasy z wykładowym językiem polskim (Grodno, Brześć, Wołkowysk, Nowogródek, Sopoćkinie, rejon Woronowski).

Ponieważ niszczenie nas jako narodu poprzednie władze zaczęły od zlikwidowania szkolnictwa polskiego na Białorusi, musimy nasze odrodzenie rozpocząć właśnie od jego odbudowy. Dzisiaj nic nie stoi na przeszkodzie, żeby tak się stało w niedługim czasie. Władze miejscowe są zobowiązane prawnie pomagać nam w tym dziele.

Obecnie nadszedł czas, byśmy w miastach, miasteczkach i wsiach od wieków zamieszkałych przez Polaków zaczęli tworzyć komitety odbudowy szkół polskich. Motywy patriotyczne nakazują stworzenie warunków w oświacie, żeby nasze dzieci mogły pójść do polskiej szkoły.

Pertraktacje prowadzone z rządem białoruskim - z naszej inicjatywy - przebiegają od momentu utworzenia ZPB. Od czasu rozpadu imperium sowieckiego i powstania suwerennego państwa Białoruskiego obserwujemy postęp w rozumieniu naszych problemów. Dlatego jesteśmy zadowoleni, że otrzymamy pomoc w odbudowie szkolnictwa polskiego.Ministerstwo Kultury wyraziło zgodę na dofinansowanie budowy Centrum Kultury Polskiej w Grodnie. Ministerstwo Informacji obiecało dotacje na naszą gazetę "Głos znad Niemna". Przewodniczący Białoruskiego Komitetu do spraw Radia i Telewizji podpisał zgodę na transmisję polskich audycji radiowych i telewizyjnych z Grodna na teren całej Republiki.

Jednakże nie wszystko przebiega pomyślnie. Mamy negatywną odpowiedź na plan budowy dwóch szkół polskich w Grodnie i jednej w Lidzie od władz obwodu grodzieńskiego. Jednak jesteśmy przekonani, że rząd Republiki Białoruś - pamiętając o celowym zlikwidowaniu w latach czterdziestych szkół polskich na Białorusi - podejmie stosowne decyzje w tej sprawie.

Dzisiaj nie wolno nam nie zauważyć, że - mimo trudnych warunków ekonomicznych - młode państwo Białoruskie czyni pierwsze kroki w kierunku rozwiązania problemów narodowościowych. Niestety, nie wszędzie nasze stosunki z miejscową władzą - na czele której stoi dawna nomenklatura partyjna - układają się pozytywnie. Jednakże wszyscy wiemy dobrze, że ich czas mija bezpowrotnie.

Patrząc w daleką i bliższą przeszłość widzimy, że tylko w niezależnym i suwerennym państwie mogą być realizowane nasze postulaty narodowościowe. Więc my Polacy, jako składowa część narodów RB, będziemy wzbogacać to państwo i chronić jego niezależność.

Wspólnie przeżyliśmy na tych ziemiach ciężkie czasy. Na szczęście one minęły i koła historii nie da się odwrócić żadnym siłom. Dlatego róbmy wszystko, żeby nie tylko krew, ale również łzy i poniżenie nie wróciły nigdy do naszych rodzin, domów, miast i wsi.

Tadeusz Gawin
- prezes ZPB

ZE SŁOWIKIEM W DUECIE

Szalała wiosna... Odurzająco pachniał bez, który rósł przy samych schodach głównego wejścia domku. Duże krzaki różnobarwnego bzu - od białego do ciemno-granatowego zaglądały przez otwarte drzwi. Jak zawsze po obiedzie pani Regina miała próbę. Takie to jej usposobienie - nieustannie pracować nad sobą. Tego wymaga poczucie odpowiedzialności, nawet teraz, gdy zdobyła uznanie, stała się laureatką.

Zapadł majowy wieczór. Śpiewało się lekko, z natchnieniem. Najtrudniejsze fragmenty arii Leonory z opery G. Verdiego "Moc przeznaczenia" jakby rozpłynęły się w czasie. Piękne, czyste dźwięki wlały się w jej śpiew, a niosły się z białego krzaku bzu. Zrozumiałam od razu - tak śpiewać mógł tylko słowik. I pani Regina w ten majowy wczesny wieczór śpiewała tak, jak pewnie nigdy w życiu. Doskonale pamięta sukces na scenie Kremlowskiej. Wtedy mówili, że śpiewała cudownie. Teraz czuła, że jej śpiew w ten majowy wieczór jest nie do porównania. Oczy napełniały się łzami, a słowik wciąż jej wtórował i wtórował...

Pani Regina Sokołowska urodziła się w Brześciu, w rodzinie polskiej. Ojciec był elektrykiem, matka krawcową. Rodzina żyła skromnie, lecz szczęśliwie. Maleńka Reginka jak wróbelek świergotała, siedząc na kolanach zmęczonego po pracy ojca. Wówczas zdawało się, że nic nie może zakłócić życia tej rodziny. Los chciał jednak inaczej. Interwencja wojsk stalinowskich, aresztowanie ojca bez podania przyczyny...

Od wieków symbolem życia była kobieta z dzieckiem. Sykstyńska Madonna Rafaela idzie i będzie zawsze iść z przeszłości w przyszłość dopóki kręci się kula ziemska. Cesarstwa giną, morza wysychają, losy kruszą się w proch, lecz ona - Matka, czule przyciskając dziecko do piersi, wciąż stąpa i stąpa po obłokach. Prowadzi ją Boska Opatrzność, stróżują Aniołowie, błogosławią Apostołowie.

U matki małej Reginy też pojawili się "opiekunowie" - trzech enkawudzistów. Była prowadzona z pięcioletnią córeczką pod bagnetami do ciężarówki. Tak pojechali w siną dal. Widział to dziesięcioletni Henryk Stybaniewicz, który obecnie jest rektorem Ludowego POLSKIEGO Uniwersytetu w Brześciu.

Droga w mroźną zimę. Ogromne owcze koszary. Na całe życie zapamięta je pięcioletnie dziecko. W tych obiektach było mnóstwo kleszczy, które z chciwością napadały na ludzi. Po wodę trzeba było chodzić pięć kilometrów. To okrutne: głód, chłód i te przeklęte kleszcze.

Nie wiadomo czym by to wszystko się zakończyło, gdyby nie fach matki. Wzięli ją do krawieckiej spółdzielni; zamieszkała w mazance, razem z ukraińską rodziną. Dobrzy ludzie, znali cenę życia człowieka.

Matka pracowała od świtu do zmierzchu. Nie zdejmowała fufajki; była i odzieżą i kołdrą. Tymczasem ojciec udowadniał swą niewinność: wciąż pisał i pisał... W listach zwracał się do Woroszyłowa, a nawet do samego Stalina. I oto cud - został zwolniony! Natychmiast zaczął szukać rodziny. Po pewnym czasie do mazanki dotarły dokumenty, zezwalające na powrót. Renia nawet nie ubrała się odpowiednio śpiesząc do mamy z radosną nowiną. Była niesamowita zamieć: śnieg padał już siedem dób, ludzie chodzili tunelami śniegu. Póki dotarła do mamusi zmarzła tak, iż ledwie ją odratowali. Ukrainiec, z którym mieszkali w mazance, dowiedziawszy się o tych papierach, zerwał czapkę z głowy, rzucił na ziemię i zapłakał: "Cieszę się, wy tutaj jedyni, którzy otrzymali takie dokumenty, ja czekam już ponad 20 lat..."

Bardzo śpieszyły się do domu. W drodze miały kłopoty z pieniędzmi i jedzeniem. Były ubrane jak żebraczki; nie wpuszczano ich do stołówek w Moskwie. Papiery pozwalały jechać tylko do Pińska, a przecież mieszkały w Brześciu. Matka Reni była śmiałą i stanowczą kobietą, więc dała sobie radę. Z wielkimi trudnościami dojechały do rodzinnego miasta. Ileż było łez i radości przy spotkaniu z ojcem! Nazajutrz trzeba było iść do milicji po pozwolenie, by mieszkać w Brześciu.

Rankiem pobiegła do biura. Urzędnik kategorycznie odmówił; dał 24 godziny na opuszczenie miasta. Zemdlała, a gdy odzyskała przytomność znalazła na stole pozwolenie na zamieszkanie w swym domu.

Regina poszła do szkoły; uczyła się chętnie, szczególnie lubiła matematykę. Ledwie skończyła siódmą klasę, a znów aresztowali ojca, bo... pochwalił amerykański kabel, który przywieziono do kolejowej elektrowni. Była skrupulatna rewija w domu. Tu znaleziono portrety Piłsudskiego i Stalina (na drugim napisane było "czerwony diabeł"). W tę samą noc zabrali siostrę ojca, którą wywieziono na Kołymę.

Wyrok dla ojca - 10 lat łagrów. Długo prosił o powtórne rozpatrzenie zarzutów - dodali jeszcze 15 lat! Gdy wyszedł na wolność, pożył już niedługo... Matkę wciąż ciągali na przesłuchania, Reginę też. W napięciu czekały z dnia na dzień, że znów je aresztują. Reginę przesłuchiwali zabierając z lekcji. Enkawudzista wciąż twierdził: "To twoja ostatnia lekcja".

Po ukończeniu szkoły chciała dostać się na studia w Instytucie Pedagogicznym. Ale tam - naturalnie - nie przyjęto córki "wroga narodu". Udała się więc na studia muzyczne; później studiowała w moskiewskim instytucie im. Gniesinych. Drogę do kariery torował jej piękny mezzo-sopran. Otrzymała dyplom wokalistki koncertowej. Właśnie w pracy twórczej znalazła sens życia. Szybko przyszły sukcesy. Czarujący głos, mezzo-sopran, o miękkiej i ciepłej barwie (obejmujący dwie oktawy) był darem od Boga i wynikiem mozolnej pracy nad sobą przez wiele lat.

Artystka dysponuje ogromnym repertuarem obejmującym ponad 400 utworów w językach włoskim, francuskim, łacińskim, polskim, rosyjskim, białoruskim, litewskim. Są tu arcydzieła muzyki klasycznej; jest też muzyka sakralna, są utwory kompozytorów różnych narodowości. Repertuar pani Reginy jest głęboko uczuciowy, serdeczny, z pewną dozą dramatyzmu.

W 1971 roku straciła wzrok - odkleiła się siatkówka. Wszystko co przeżyła dało znać o sobie: zesłanie na Syberię, aresztowania ojca, przedwczesny zgon matki, napiętnowany los córki "wroga narodu", nieudane zamążpójście, wyczerpująca praca (musiała pracować więcej i lepiej niż inni, aby jej nie zwolniono). Medycyna okazała się bezsilna. Operacja za operacją i - bezskutecznie...

Pani Regina weszła w ciemny tunel. Nastąpiło długie, przerażające milczenie. Często miała uczucie, że ten tunel zwęża się szybko, a sufit zniża się z każdym dniem... Gdzie i jak znaleźć siły, które by pomogły wrócić do życia zawodowego, szczególnie do twórczości, bo w niej był cały sens istnienia.

Szybko zrozumiała, że w sobie, tylko w sobie - w swym talencie i silnej woli musi odnaleźć siły. I tak się stało. Po długim milczeniu znów zabrzmiał jej piękny głos. Koncerty wypełniły jej życie. Z nią jest zawsze wierny druh - Ela Sajdanowa, akompaniatorka. Oprócz tego pani Regina wykłada wokalistykę w szkole muzycznej; ma wielu wdzięcznych uczniów w różnych zakątkach byłego Związku Radzieckiego.

Teraz, gdy powiał u nas wiatr wolności, głos pani Reginy zabrzmiał z nową siłą. Komponuje muzykę do wierszy i wykonuje swe piosenki. "Jaskółka", "Brześć - to miasto moje" i inne są znane nie tylko u nas.

Cały spadek po rodzinie artystka oddała na odbudowę kościoła. Od czasu do czasu wyjeżdża z koncertami solowymi do Polski, a zapracowane pieniądze przekazuje na rzecz ofiar Czernobyla i Kościoła.

Tak płynie życie. Zima zmienia lato... Pani Regina Sokołowska dobrze wie, że znów przyjdzie wiosna, rozkwitnie pachnący bez i na pewno przyleci znów słowik, żeby zaśpiewać z nią w duecie.

Maria Sulima
Brześć

ZAPOMNIANA SZTUKA

Wieś Priwałka - dawniej miasteczko z własnym herbem - leży 30 km od Grodna, w kierunku Druskiennik na Litwie. Żyje w niej około 200 osób; większość to ludzie w podeszłym wieku. Większość młodych opuściła tę malowniczo położoną osadę w poszukiwaniu "lepszego" życia.

W centrum wioski usytuowany jest kościół, a na przeciwko budynek plebanii, w której znajduje się szkoła. Obecna świątynia została wzniesiona z sosnowych bali w 1920 r. Historia pierwszego kościoła i parafii sięga daleko w przeszłość. W dokumentach z XIX w. jest wzmianka o zapisach na rzecz parafii przez króla Zygmunta III Wazę w 1609 r.

Kościół dzielił los tutejszego ludu. Ludność tego niewielkiego nadniemeńskiego mikroregionu utrzymywała się z rolnictwa, rybołówstwa i bogactwa lasu. Konieczność życiowa zmuszała do wytwarzania niezbędnych narzędzi pracy i tkanin - od czysto użytkowych do ozdobnych włącznie.

Podstawowym surowcem do wytwarzania nici było runo owcze, sierść innych zwierząt, len, konopie i trawy. Kobiety miały za zadanie utkać tyle i takiego materiału, który wystarczyłoby na uszycie ubrań, bielizny, dywanów i nakryć.

Kościół docenia i błogosławi pracę człowieka, bo ona stanowi źródło uświęcenia. Dlatego też i nasza wspólnota parafialna postanowiła przedstawić Panu swój trud i pracę rąk w czasie wielu minionych lat. Postanowiono w dzień patronalny św. Agnieszki - kiedy to młodzież wręcza Ojcu Świętemu małego baranka, z którego runa wytwarza się paliusze - przynieść do kościoła zrobione przez siebie sztuki materiałów i kobierców. Jedne są pięknie ubarwione wzorami, inne - proste, ale wszystkie pieczołowicie wykonane. Wszystko to stanowiło niepowtarzalne piękno, którego gdzie indziej nie można spotkać.

Na dzień 21 stycznia zostało wyznaczone nabożeństwo, połączone z poświęceniem. Na Bogusłużenie przyszło wielu starszych ludzi miejscowych i przyjezdnych oraz dzieci ze szkoły, aby uczestniczyć w liturgii. Również przybyła ekipa telewizyjna z Grodna, aby sfilmować to bezprecedensowe wydarzenie w historii Priwałki.

Przed Mszą św. dzieci odmówiły wspólnie pacierz po białorusku i polsku oraz odśpiewały pieśń "My hoczem Boga Dzieva Maci". Punktualnie o godz. 12 rozpoczęła się Msza św., w czasie której wierni śpiewali kolędy. W czasie liturgii słowa została wygłoszona homilia, sławiąca pracę ludzką i uświęcenie oraz zawierająca zachętę do podtrzymywania pięknej tradycji. Po zakończeniu Mszy św. odbył się obrzęd poświęcenia i błogosławieństwo oraz odśpiewano pieśń "Podnieś rękę, Boże Dziecię, błogosław Ojczyznę miłą...". Następnie zaprezentowano starodawne dokumenty i fotografie zabytkowe związane z historią osady i kościoła. Dzieci i starsi z zainteresowaniem oglądali przyniesione do poświęcenia tkaniny i narzędzia służące do ich wytwarzania.

W sumie dzisiejsza uroczystość zrobiła duże wrażenie i wzbudziła zainteresowanie wśród mieszkańców, którzy długo oglądali i podziwiali przyniesione eksponaty (wyroby).

Pocieszające jest to, że ze zrozumieniem do tej akcji podeszli nauczyciele, przyprowadzając dzieci do kościoła; sami też z zainteresowaniem oglądali wytworzone przez mieszkańców wspaniałości.

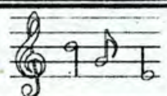
Jeżeli uda nam się w dusze dzieci wszczepić wrażliwość na piękno i chęć kontynuowania tradycji, będzie to niezaprzeczalnym sukcesem szkoły i duszpasterstwa w Priwałce

Wszystkim parafianom i mieszkańcom Priwałki należy się serdeczne podziękowanie za zrozumienie i entuzjazm przy zorganizowaniu tej wspaniałej uroczystości. Na szczególne uznanie zasługują panie Jelena Łopacińska i Władysława Kolendo.

FRYDERYK CHOPIN

ur. 22.02.1810 r.
w Żelazowej Woli
zm. 17.10.1849 w Paryżu

Chopin był najwybitniejszym kompozytorem polskim i jednym z najwspanialszych twórców muzycznych świata. Jego geniusz ujawnił się bardzo wcześnie. Jako kilkuletni chłopiec koncertował publicznie zyskując sławę "cudownego dziecka". W wieku 20 lat wyjeżdża do Paryża, gdzie szybko znajduje uznanie jako kompozytor, wirtuoz i nauczyciel muzyki. Twórczość Chopina obejmuje niemal wyłącznie muzykę fortepianową - o duchu romantycznym, lecz stylu narodowym polskim. Skomponował ponad 200 utworów - arcydzieł, w tym: koncerty, polonezy, mazurki, sonaty, ballady i pieśni. Wszystkie zadziwiają mistrzowską formą, nowoczesnością, porywają ekspresją i dramatyzmem.
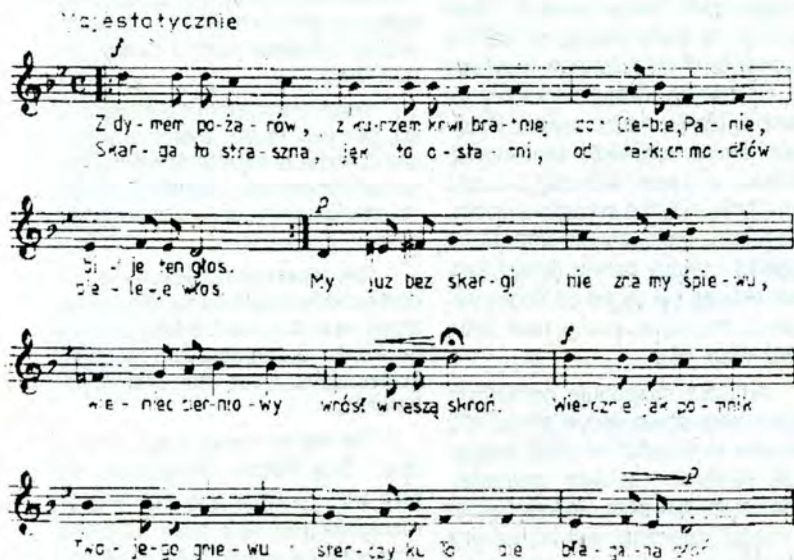

Pieśń hymniczna - "CHORAŁ"

Chorał

Tekst: Kornel Ujejski Melodia: Józef Nikorowicz (1847)

Pieśń została napisana przez poetę Kornela Ujejskiego w 1847 r. Melodię skomponował Józef Nikorowicz. W strofach znalazło wyraz jedno z najbardziej tragicznych doświadczeń polskich - sprowokowana przez Austriaków rzeź galicyjska w 470 dworach szlacheckich w środkowej i częściowo zachodniej Galicji.

Religijno-patriotyczne cechy "Chorału" przyczyniły się do jego utwierdzenia w hymnice narodowej w okresie manifestacji przedpowstaniowych w 1861-1862 r.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r., podczas dyskusji nad wyborem odpowiedniej pieśni patriotycznej dorastającej do godności hymnu narodowego, brano pod uwagę również walory pieśni Ujejskiego-Nikorowicza.

Z dymem pożarów, z kurzem krwi bratniej
Do Ciebie, Panie, bije ten głos.
Skarga to straszna, jęk to ostatni,
Od takich modłów bieleje włos.
My już bez skargi nie znamy śpiewu.
Wieniec cierniowy wrósł w naszą skroń,
Wiecznie jak pomnik Twojego gniewu
Sterczy ku Tobie błagalna dłoń!
Ileż to razy Tyś nas nie smagał!
A my, nie zmyci ze świeżych ran,
Znowu wołamy: "On się przebłagał,
Bo On nasz Ojciec, bo On nasz Pan!"
I znów powstajem w ufności szczersi,
A za Twą wolą zgniata nas wróg
I śmiech nam rzuca jak głaz na piersi:
"A gdzież ten Ojciec, a gdzież ten Bóg?"
I patrzym w niebo, czy z jego szczytu
Sto słońc nie spadnie wrogom na znak...
Cicho i cicho - pośród błękitu
Jak dawniej buja swobodny ptak.
Owoż w zwątpienia strasznej rozterce,
Nim naszą wiarę ocucim znów,
Bluźnią Ci usta, choć płacze serce:
Sądź nas po sercu, nie według słów!
I z archaniołem Twoim na czele
Pójdziemy potem na wielki bój,
I na drgającym szatana ciele
Zatkniemy sztandar zwycięski Twój.
Dla błędnych braci otworzym serca.
Winę ich zmyje wolności chrzest:
Wtenczas usłyszy podły bluźnierca
Naszą odpowiedź: "Bóg był i jest!"

Jak długo będę żyć...

Dawniej mieszkaliśmy we wsi Zaścianek Proniewicze. Ojciec był zmobilizowany w 1917 r. Z wojny nie wrócił; pozostawił wdowę i trzy córki: Zofię (1912 r.), Józefę (1914 r.) i Wiktorię (1916 r.). Po ukończeniu siedmiooddziałowej szkoły pracowałyśmy na średnim gospodarstwie. Przed wojną należałyśmy do Związku Zaścianków Polskich, były kursy w Grodnie, brałyśmy udział w różnych imprezach.

W czasie okupacji hitlerowskiej wstąpiłyśmy do Armii Krajowej. Ja byłam łączniczką na terenie Grodzieńszczyzny (ps. "Jaskółka"). Była to robota niebezpieczna. Niemcy węszyli po wszystkich drogach i osiedlach. Szyfry i meldunki nosiłam w dłoni, gdy zaistniało coś podejrzanego, rzucałam przesyłkę do rowu i wlokłam się kulejąc. Gdy niebezpieczeństwo minęło, wracałam, odszukiwałam listek i szłam dalej, do celu.

Najtrudniej było w Krynkach: to małe miasteczko, pełne gestapowców w tym czasie. Baszyński, Kaliński, dwóch Carewiczów - byli to dzielni chłopcy, niestety, już nie żyją. Od Niemców Bóg nas ocalił...

Z przyjściem władz radzieckich zaczęły się represje, areszty. Kto tylko mógł uciekał do Polski. Ponieważ granicę wytyczono o kilometr od naszego osiedla, więc wciąż przychodziły rozkazy polecające udzielenie pomocy w przejściu do Polski. Kilka mniejszych grup udało się przemycić, ale gdy przyszła dwunastoosobowa grupa, powiedziałam: Was za dużo. Cóż, przeżegnałam się jak zawsze: - Niech was Bóg prowadzi! I poszli...

Nazajutrz rano pasłam na łące konie i czytałam książkę. Wtem przybiega przerażona sąsiadka i mówi: - Zosię i Witkę aresztowało NKWD. Powieźli je w nieznanym kierunku.

Co robić? Została biedna staruszka mama. Zaprowadziłam konie na wspólne pastwisko, pożegnałam się z mamą i poszłam w nieznaną dal. Krzakami, zagajnikami doszłam do Bohatyrewicz, zatrzymałam się u Ignacego Staniewskiego. Po kilku tygodniach siostry wypuszczono z aresztu, natomiast mnie nadal poszukiwano. Okazało się, że ta ostatnia grupa miała wpadkę i ktoś wskazał na mnie.

Minęło pięć lat. Zdawało się, że już o nas zapomnieli, że nic nam nie grozi. Poznałam swojego przyszłego męża, Stanisława Waliszewskiego. Był bardzo dobrym człowiekiem, patriotą. Wzięliśmy ślub. Żyłam u jego rodziców. Miałam już dwoje dzieci: synka Józefa (2 lata 6 miesięcy) i córeczkę Wiktorię (7 miesięcy), gdy 21 lutego 1951 r. aresztowano mnie i moje dwie siostry. Wzięłam ze sobą córeczkę myśląc, że mnie wypuszczą z dzieckiem przy piersi. Ale za kilka dni powiadomili męża, by zabrał maleństwo, a mnie i moje siostry zawieźli do więzienia w Grodnie. Byłam nieprzytomna z rozpaczy. Wciąż myślałam o dzieciach, mężu, staruszce mamie. Bardzo bałam się, że ukochanych maleństw nie zobaczę już nigdy.

Dziateczki moje, gdy nikczemnie
Mnie - matkę wyrwał od Was wróg
I zdało się: dusza zgasła we mnie
I wiara, że jest ze mną Bóg.

I wiara, że jest ze mną Bóg.
W piersiach miast serca ciekły rany
Grozą w lód ścięte krople krwi
Oczu przez rozpacz zżarte jamy
Obłędem ziały suche łzy.
Boleści Matki od dziecięcia

Siłą zabranej nikt nie czuł,
Samego piekła to są cięcia,

To dno cierpienia, bólów ból.
Nie straszne było mi więzienie,
Nie straszne śledztwo, ni sąd zły,
tylko od Was oddalenie
Tylko niepokój o Was był.
Słyszałam wszędzie Wasze głosy,
Wszędzie mnie ścigał od Was dźwięk,
Wasz płacz żałosny wniebogłosy,
Wasz krzyk bezbronny i Wasz jęk.
Aż raz Wasz śmiech przypłynął do mnie,
Ja drżąc ze szczęścia na ten cud
Piłam Wasz wzrok, a drobne dłonie
Tuliłam do mych głodnych ust.
I blaskiem zorzy ocząt jasnej
Uśmiechem dzieci słodkich warg
Skrzepiałam moc mej duszy własnej
I przepotężnej Wiary gmach!

Siedziałam w pojedynce, w więzieniu pod Farą. Dwa metry wzdłuż, dwa metry wszerz, żelazne łoże z garścią słomy w worku, jakiś łachman do nakrycia. Nie było okna, tylko żarówka elektryczna nad głową świeciła w dzień i noc. Wilgoć, smród, zgnilizna, że ciężko oddychać. W drzwiach mały otwór, tzw. "wołczok", przez który dozorcy zaglądali do środka. Cela nosiła nr 12. Na śledztwa prowadzili zawsze nocą. Zgrzyty zamków, co za straszliwe szarpanie zbolałego człowieka.

Karcer, jeszcze mniejsza cela. Na środku mały słupek, lecz na nim nie pozwalano siadać. Błoto po kostki, chłód. Nie dawali ani chleba, ani wody. Głodowa śmierć! Wreszcie zwaliłam się na posadzkę, nie pamiętam jak padałam. Obudziłam się w swojej celi, nade mną stała kobieta w białym fartuchu,dawala mi tabletki. Byłam mokra, w błocie, drżałam z zimna.

11 lipca 1951 r. zostałam skazana przez Wojskowy Trybunał w Grodnie na 25 lat łagrów "w strogom reżimie i bez prawa pierepiski" oraz 5 lat pozbawienia praw. (art. 63-1-76). Po rozprawie zaprowadzono mnie do sali ogólnej. Tam już były moje obie siostry. Niedługo byłyśmy razem: wkrótce siostry powieźli do Karagandy, a mnie na Syberię.

Jechaliśmy siedem dni w ciasnych bydlęcych wagonach. Jedliśmy tylko trochę słonej ryby, chleba i wody. Zawieźli nas do rejonu Brackiego koło Irkucka. Łagier otoczony był wysokimi płotami i drutem kolczastym, po rogach - budki - strażnice z karabinami maszynowymi, skierowanymi w stronę więźniów.

Zaprowadzili nas do baraku. Dużo więźniów. Dwupiętrowe tzw. "nary", trochę słomy w worku, taka sama poduszka. Na środku parasza. Barak był zamknięty na klucz, który był u strażnika. Na przechadzkę wyprowadzano też pod konwojem.

Podeszło do mnie kilka kobiet, zapytały po polsku skąd jestem. Wtedy poznałam p. Grażynę Lipińską. Otoczono mnie opieką, poczułam się mniej samotna, słysząc polskie słowa współczucia i nadziei, którą straciłam zupełnie.

Strażnicy wydali mi ubranie: watowe spodnie, fufajkę, czapkę, rękawice i wojłoki bez kaloszy. Nazajutrz o godz. 8 poprowadzili nas do pracy na "lesopował". Cztery kobiety niosły w zamkniętej skrzyni narzędzia, klucz był u naczelnika konwoju. Szłyśmy trójkami, po bokach, z przodu i z tyłu szli konwojenci z psami i automatami gotowymi do strzału. Tak brnęłyśmy 3 kilometry, zapadając w śnieg po kolana.

Po przyjściu na miejsce naczelnik konwoju otwierał skrzynie i rozdawał narzędzia pracy. Dla mnie była tępa piła. I tak wciąż - co dzień ta sama praca i kawałek chleba.

Znów minęło 5 lat. Nagle odwieziono nas do fabryki pod Irkuckiem. Tutaj karmili nas lepiej, można było pisać do domu. Zaczęto dbać o więźniów. Przeszłam operację. Operował też więzień - prof. Kisielow i "wolna" dr Wołkowa, bardzo dobra kobieta.

Kiedyś zjechała komisja z Moskwy. Zwolnili mnie. Wróciłam do domu. Tu zastałam dzieci i całą rodzinę w dobrym zdrowiu, za co Bogu dziękuję przez całe życie.

Józefa Waliszewska
rejon Brzostowicki

22 lutego -

Święto Katedry św. Piotra Apostoła

24 lutego -

Popielec

28 lutego -

1 niedziela Wielkiego Postu

* * * * *

Święto Katedry

Katedrą nazywa się miejsce, które zajmuje biskup w swoim kościele podczas sprawowania liturgii. Jest ona symbolem godności biskupa i jego pasterskiego posługiwania. Święty Piotr - drugi okres swego życia - spędził w Rzymie i tutaj poniósł śmierć męczeńską. Dlatego w tym mieście miał on swoją Katedrę, na której do dziś zasiadają jego następcy.

Po raz pierwszy Piotr przybył do Rzymu na początku 43 roku; jednak po śmierci Heroda (44 r.) wrócił do Jerozolimy, gdzie przebywał do 49 roku. Po tzw. soborze jerozolimskim udaje się do Antiochii, a stąd w 57 roku do Rzymu, aby tu osiąść już na stałe i założyć swoją stolicę w tym największym wówczas mieście. W ten sposób powstała stolica całego chrześcijaństwa: "Gdzie Piotr tam i Kościół".

Znane są imiona wszystkich następców Piotra, a więc biskupów Rzymu, którzy występują w charakterze pasterzy Kościoła powszechnego. Wiadomo, że Jan Paweł II jest 265 następcą św. Piotra.

Święto Katedry św. Piotra zaczęto obchodzić w Rzymie już w IV wieku, przypominając w ten sposób, że Apostoł był biskupem tego miasta. Następnie rozszerzono na cały Kościół święto to przypomina, że Stolica Piotrowa jest podstawą jedności Kościoła.

Siostra Mirosława

WIELKI POST

W celu lepszego przygotowania wiernych do obchodu dorocznej pamiątki Zmartwychwstania Pańskiego w wieku II dodano dwa dni postu przed tym świętem. W wieku III poszczono już cały tydzień. Na początku wieku IV został wprowadzony post 40-dniowy na pamiątkę postu Jezusa Chrystusa. W wieku VII wyznaczono, jako początek Wielkiego Postu, Środę Popielcową. Od św. Grzegorza I Wielkiego (zm. w 604 r.), papieża, datuje się "Przedpoście".

Na trzy tygodnie przed Wielkim Postem Kościół wprowadził barwę pokutną szat liturgicznych (fioletową), z modlitw i śpiewów usuwano radosne Alleluja. Papież Innocenty IV w roku 1284 skrócił Wielki Post, wyznaczając go od Środy Popielcowej. W Polsce Wielki Post zachowano wraz z Przedpościem (łącznie 70 dni). Finałem jest Wielki Tydzień.

Aby wprowadzić nas w pełni w radość świąt wielkanocnych, Kościół - znawca duszy ludzkiej i doskonały pedagog wniósł szereg zwyczajów m.in. z kościołów i ołtarzy zabiera się kwiaty, aby wprowadzić nastrój smutku i pokuty. Ograniczamy światła, aby dopomóc w skupieniu i zadumie; milkną organy, ich rola ogranicza się do nakonieczniejszych akompaniamentów; rzadko odzywają się dzwony. W świątyniach brzmią pieśni przywodzące na pamięć mękę Zbawiciela: "Wisi na krzyżu, Ludu mój ludu, Jezu Chryste Panie miły".

Co piątek odprawiana jest Droga Krzyżowa. Wprowadzili ją najpierw Bernardyni przy Bożym Grobie w Jerozolimie w wieku XV. W Polsce o. Wawrzyniec Beniok - misjonarz ułożył w 1707 roku teksty polskie,które dały początek nabożeństwu "Gorzkie żale", które są dziś śpiewane co niedzielę we wszystkich kościołach.

Te obrzędy wielkopostne, to nie dekoracja czy liturgiczny "folklor", ale misterium. Kościół wpatrzony w mękę Oblubieńca, chciałby jej grozą poruszyć dusze swoich wiernych do serdecznej skruchy za winy, do pokuty i odmiany życia. Z tej przyczyny Kościół w tym okresie zakazuje również hucznych zabaw i nakłada obowiązek postu. Jest on w ostatnich czasach złagodzony do tego, aby w piątek nie spożywać pokarmów mięsnych. Tylko w Środę Popielcową i Wielki Piątek obowiązuje post cisły, w którym (bez potraw mięsnych) wolno jeden raz na dzień mieć posiłek do syta, a dwa razy w granicach znacznie skromniejszych.

Z okazji Wielkiego Postu urządza się wszędzie co najmniej kilkudniowe rekolekcje, aby wiernych skłonić do refleksji nad sobą: rachunku sumienia, wyznania win i poprawy życia.

Wielki Post jest okresem powszechnej odmiany, przejścia z nocy do dnia, z zimy do lata. Dopomaga nam w tym sama przyroda, która również w okresie wczesnej wiosny w naszym klimacie zrzuca z siebie skorupę lodu i przyobleka się w zieleń, w pierwsze kwiaty.

W Polsce istniało wiele zwyczajów związanych z Wielkim Postem; niektóre z nich zachowały się do dzisiaj. W poznańskiem odbywały się w niektórych wsiach - Pasje. Składały się na nie: litania o Męce Pańskiej, pieśni wielkopostne i całowanie krzyża. W Polsce posypywano popiołem, poświeconym w kościele, także pola, by zboża i jarzyny lepiej rosły. Jest zwyczaj prawie we wszystkich kościołach, że ustawia się krzyż w takim miejscu, by ludzie mogli dogodnie klękać przy nim i całować Rany Jezusa. Są przy nim kwiaty i światła.

Śledzie należą do tradycyjnego pożywienia postnego, a pozatem żur. On dawał siły do pracy dziesiątkom pokoleń Polaków. Był gotowany na wiele sposobów; dzisiaj jest trochę zapomniany. A przecież to potrawa królewska i chłopska. Zupa ta zwana z łaciny glicerium, z rosyjskiego kisiel, z niemieckiego żurem, dotarła do nas z Rusi i stała się tak bardzo potrawą polską. Nasza zalewajka z żytniego zakwasu (z różnymi dodatkami) była potrawą przede wszystkim postną. Podawano żur na obiad, który król Władysław Jagiełło podejmował dostojnych gości. Jadły żur rodziny chłopskie, mieszczańskie i szlacheckie.

W Środę Popielcową, która otwierała cykl czterdziestu sześciu dni postnych, najczęściej nie jedzono nic, tak jak w Wielki Piątek. W te dwa dni w roku Bóg oczekuje jak największej ofiary.

Siostra Mirosława

WYJŚĆ z kręgów ZAŚLEPIENIA

Korespondencja własna z Litwy

W końcu stycznia br., pełniący obowiązki prezydenta Republiki Litewskiej Algirdas Mykolas Brazauskas wystąpił na sesji parlamentu z referatem o stanie państwa. Tytuł: "Litwa przeżywa bardzo ciężkie czasy". W raporcie tym - szczerym i uczciwym - znalazły się następujące sformułowania, które podajemy w tłumaczeniu z urzędowego dokumentu, będącego w dyspozycji naszego korespondenta:

"Szanowni posłowie na Sejm!

Dziś, spełniając powinność konstytucyjną, przedkładam Wam roczne sprawozdanie o stanie Litwy. Naturalnie, że aktualny Sejm i rząd, które rozpoczęły swą działalność dopiero u schyłku roku 1992, nie mogły jeszcze wpłynąć na te procesy...

W roku ubiegłym Rada Najwyższa Republiki Litewskiej przyjęła 61 ustaw i 159 uchwał. Większość z nich była nieodzowna dla odradzającego się państwa i reform gospodarczych. Jednakże trzeba przyznać, że część tych dyspozycji i działań Rady Najwyższej nie przyczyniła się ani do postępu socjalnego, ani do zgody na Litwie... Politykom brakowało nieraz poczucia odpowiedzialności, kierowano się nie wspólnymi, dotyczącymi całego społeczeństwa, lecz wąskimi partyjnymi interesami politycznymi. Usiłowano umacniać władzę za pomocą hałaśliwych akcji politycznych.

Nic więc dziwnego, że w roku ubiegłym bardzo podupadł w oczach ludzi autorytet władzy. według badań socjologicznych zaufanie do Rady Najwyższej spadło z 66 do 29 proc., a w stosunku do rządu z 68 do 38 proc.

Największą frakcję w Sejmie tworzą przedstawiciele DPPL. Ważna jest rola również innych frakcji - socjal-demokratycznej, chadeckiej, Kadry Obywatelskiej, Sajudisu, Partii Wolności, Partii Demokratycznej, Polaków. Oczekuję, że w ich działalności będą dominowały nie koniunkturalne rozgrywki wewnątrzparlamentarne, lecz zostaną odzwierciedlone rzeczywiste orientacje polityczne istniejące w społeczeństwie. Konfrontując ze sobą odmienne poglądy, należy pracować zgodnie i owocnie.

POZIOM ŻYCIA

Krytyczna sytuacja wielu rodzin odbija się w strukturze wydatków. W końcu roku ubiegłego rodziny musiały przeznaczać na żywność aż dwie trzecie swych wydatków, podczas gdy przed trzema laty - tylko jedną trzecią część. Dlatego coraz mniejsza część wydatków przypada na zaspokojenie potrzeb bytowych, kulturalnych i innych. Porównując dane z lat 1992 i 1989, ceny za usługi wzrosły 35 razy, a na mieszkaniowo-komunalne aż 75 razy. Duża część mieszkańców coraz częściej stoi przed dylematem: czy normalnie zjeść, czy zapłacić za mieszkanie?

Szczególnie trudna stała się sytuacja bezrobotnych. Wraz ze zmianą struktury zatrudnienia na Litwie stale wzrasta ich liczba. W 1992 roku do giełd pracy zwróciło się około 125 tys. osób nie mających pracy; zatrudniono natomiast zaledwie piątą część z nich. Ponad połowę bezrobotnych stanowią urzędnicy, 60 proc. - kobiety; prawie trzecia część - to Wilnianie... Ukryte bezrobocie obejmuje dodatkowo co najmniej 200 tys. osób.

POLITYKA EKONOMICZNA

W 1992 roku zmieniły się trzy rządy... Najdobitniej występującą tendencją w gospodarce Litwy stanowił pogłębiający się kryzys ekonomiczny, który cechuje obniżenie poziomu zbiorowego produktu narodowego... W 1992 roku - w porównaniu z 1989 - wytworzony produkt narodowy na Litwie obniżał się prędzej, niż w Estonii i na Łotwie. W Estonii zmniejszył się on o 39,7 proc., na Łotwie o 42,5 proc.; natomiast na Litwie o 47,6 proc.

Równolegle do powszechnego spadku produkcji przebiegał proces pogłębienia się inflacji. W roku ubiegłym wyniosła ona 1163 proc., a w ciągu ostatnich trzech lat - 6550 proc., tj. siła nabywcza jednostki monetarnej obniżyła się ponad 65 razy... W 1992 r. artykuły spożywcze realnie zdrożały około 14 krotnie, a w porównaniu z grudniem 1989 roku - prawie 72 razy, usługi zaś - 80 razy... Nakładanie się procesu spadku produkcji na spiralę inflacji dowodzi, że stan gospodarki Litwy jest krytyczny...

Jednym z podstawowych kierunków reformy jest prywatyzacja, z którą są związani wszyscy mieszkańcy Litwy. Rzeczywisty przebieg prywatyzacji ilustrują następujące dane: w ciągu całego okresu sprywatyzowano zaledwie 15,2 proc. kapitału zakładowego przedsiębiorstw, czyli 32 proc całego kapitału przewidzianego do prywatyzacji... Obecnie w przemyśle Republiki dominuje kapitał państwowy, stanowiący 72 proc.

W 1992 roku wytworzono i dostarczono konsumentom o połowę mniej produkcji, niż w 1991 roku i - jak już wspomnieliśmy - o 55 proc. mniej, niż w 1989 roku (na Łotwie - o 35 proc., w Estonii - o 43 proc., na Białorusi - o 11 proc.). Ceny towarów produkowanych w przedsiębiorstwie Republiki wzrosły w okresie ostatnich trzech lat 110 razy.

Rok ubiegły był szczególnie trudny dla rolnictwa... Do 1 stycznia 1993 roku - w porównaniu z rokiem 1990 - we wszystkich gospodarstwach rolnych pozostało 57 proc. świń, 64 proc. drobiu, 75 proc. rogacizny. Produkcja wszystkich siedmiu podstawowych artykułów rolnych (zbóż, ziemniaków, owoców, mięsa, mleka, jaj) obniżyła się drastycznie w ciągu ostatnich trzech lat w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca. Poprzednio nasze rolnictwo mogło wyżywić prawie 7 mln ludzi, teraz zbliżamy się do sytuacji, gdy nasza produkcja w najlepszym razie zaspokoi wyłącznie nasze potrzeby wewnętrzne"...

(Przypominamy, że ludność RL liczy około 3,8 mln mieszkańców - J.C.).

Do najboleśniejszych dla ludzi problemów należy zmniejszanie się budownictwa domów mieszkalnych. W 1992 r., licząc na 10 tysięcy mieszkańców, zbudowano zaledwie 32 mieszkania, czyli trzykrotnie mniej niż w roku 1989...

STOSUNKI NARODOWOŚCIOWE

Do najważniejszych kryteriów demokratyczności państwa należą prawa mniejszości narodowych. Na Litwie problemy dotyczące stosunków między narodowościami są rozstrzygane dość skutecznie...

Poważniejsze problemy zaistniały tylko na Litwie Wschodniej, gdzie obu zainteresowanym stronom (tj. Polakom i Litwinom - przyp. J.C.)niekiedy brakowało życzliwości i tolerancji. Zwłoka z ogłoszeniem prawnych wyborów do samorządów rejonów wileńskiego i solecznickiego niepotrzebnie rozpalała namiętności.

Czas i wspólne kłopoty rozwiązują takie problemy lepiej, niż kategoryczne żądania lub narzucanie jednostronnych rozstrzygnięć"...

Tyle prezydent Brazauskas. Nie sposób odmowić mu trzeźwości w ocenach i realizmu. Mówiąc o zagadnieniach praworządności, wskazał m.in. na fakt, że przestępczość na Litwie wzrosła w ciągu paru ubiegłych lat o 80 proc. Są to przeważnie kradzieże mienia - 26 tys. przypadków w skali rocznej!

Jeśli chodzi o politykę zagraniczną, to wśród ważnych dokonań w tej sferze mówca odnotował m.in. podpisanie deklaracji o przyjaźni i współpracy Litwy z Polską i Francją.

Cały referat świadczy o tym, że w osobie Algirdasa M. Brazauskasa naród litewski zyskał przywódcę nie pozbawionego odwagi i kompetencji, będącego zupełnym zaprzeczeniem swego niewydarzonego poprzednika. Ten drugi, czyli Vytautas Landsbergis w ciągu paroletniego okresu swego urzędowania dokonał w republice Litewskiej drastycznych spustoszeń i szkód - dosłownie we wszystkich sferach życia społecznego - tak potrafił wszystkich ze wszystkimi skłócić i zantagonizować, że nawet polityk takiego formatu, jak Brazauskas, nie zdoła poprawić sytuacji, przynajmniej w krótkim czasie.

Ciekawe, że Brazauskas należy do bardzo rozpowszechnionego ongiś na Litwie (i prawie nie spotykanego w Polsce) "gatunku" komunistów - narodowców, broniących swej ojczyzny przed wynarodowieniem i potrafiących dbać o jej interesy gospodarcze. Ma on ekipę złożoną z dobrze wykształconych i doświadczonych fachowców, przy tym nie powiązanych z mafiami międzynarodowymi i nie uzależnionych od nich. Przypuszczalnie ludzie ci będą usiłowali w jakiś sposób ratować Litwę.

Jerzy Skrodzki.

† PTN †

ŹRÓDŁA WIARY

Pod koniec grudnia 1992 r. w Mińsku zapoczątkował działalność Kulb Myśli Chrześcijańskiej, utworzony przez panią Alinę Nowikową przy PTN. Jest to pierwsza tego rodzaju organizacja na Białorusi.

Inauguracja miała miejsce podczas III sesji Polskiego Uniwersytetu Ludowego. Przewodniczący PTN - doc. dr Czesław Bieńkowski poinformował zebranych o utworzeniu Klubu, poprosił jego przewodniczącą o przedstawienie zamierzeń nowej organizacji. Głównym celem KMCh będzie działanie na rzecz odrodzenia wiary, tradycji i kultury katolickiej na Białorusi. Planowane jest organizowanie wystaw sztuki oraz festiwali piosenek religijnych i ludowych. W przyszłości działacze Klubu myślą o utworzeniu teatru, który wystawiałby spektakle oparte na treściach z Biblii.

Jak zaznaczyła Alina Nowikowa, chrześcijańska organizacja chciałaby zająć się również odrodzeniem tradycji pielgrzymkowych. W ub. roku (2.VII.92) zorganizowana została pielgrzymka wiernych do Sanktuarium Matki Bożej w Budsławiu. Również latem, w dzień Bożego Ciała, ulicami Mińska przeszła kościelna procesja. Do uczestnictwa w pielgrzymkach i procesjach wierni powinni być dobrze przygotowani duchowo - i w tym celu chciałby dopomóc KMCh.

Przy Klubie organizuje się grupa "Miłosierdzie", która będzie uczestniczyć w tzw. akcjach piątkowych. Po raz pierwszy Kościół Katolicki obchodził Światowy Dzień Ludzi Chorych. Ojciec Święty - Jan Paweł II w liście duszpasterskim zwrócił się do wiernych, aby w miarę możliwości nieśli pomoc ludziom potrzebującym i cierpiącym. Idee Papieża przejęła grupa młodzieżowa "Miłosierdzie", która w każdy piątek będzie odwiedzać starszych, chorych ludzi w ich domach i okazywać niezbędną pomoc.

Działacze Klubu Myśli Chrześcijańskiej przewidują organizację konferencji naukowych na tematy religijne. Do udziału w nich mają być zapraszani uczniowie z kraju i zagranicy. Wiosną planowane jest pierwsze tego typu spotkanie z wykładowcą Wyższego Seminarium Duchownego z Niemiec. KMCh chce pozostawać w ścisłym kontakcie z Klubem Inteligencji Katolickiej oraz innymi polskimi organizacjami chrześcijańskimi.

Klub jest otwarty nie tylko dla Polaków. Organizatorom chodzi przede wszystkim o skupienie wokół tematyki religijnej młodych ludzi, którzy dorastali i wychowywali się w warunkach ateizacji i laicyzacji życia społecznego. W planie jest nawiązanie kontaktów z młodzieżą z Polski, Francji, Niemiec i Włoch.

Za jedno z najważniejszych zadań KMCh uważa popularyzację wśród ludzi nauki społecznej Papieża Jana Pawła II. Tym celom sprzyjać powinno wydawanie czasopisma katolickiego.

Podczas spotkania w Domu Przyjaźni ksiądz Władysław Zawalniuk - proboszcz parafii Św. Szymona i Heleny w Mińsku udzielił błogosławieństwa nowopowstałej organizacji i zachęcił środowisko polskie do masowego udziału w pracy społecznej.

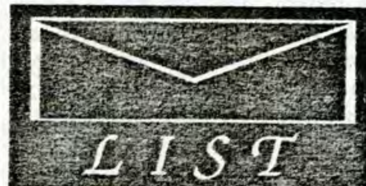
Następnie kapłan z Borysowa - ks. prałat Józef Pietruszka wygłosił referat o zwyczajach wigilijnych i Bożenarodzeniowych. Właściwie cała impreza, zorganizowana pod patronatem Klubu Myśli Chrześcijańskiej poświęcona była tradycjom świątecznym.

Spotkanie uświetnił swoim występem, działający przy KMCh, chór "Laudate Dominus" (Chwalcie Pana), który kilka dni wcześniej powrócił z podróży po Bawarii, gdzie przebywał na zaproszenie Niemieckiego Seminarium Duchownego. Zebrani, wspólnie z chórem, wykonywali przepiękne polskie kolędy i inne pieśni religijne.

Uczestnikom II sesji PUL zaprezentowano również film poświęcony objawieniom Matki Bożej w Jugosławii. W ciągu ostatnich 10 lat Madonna ukazała się wielokrotnie mieszkańcom Madżuguryi.

Spotkanie zakończył wspólny opłatek, przywieziony z Częstochowy z Klasztoru na Jasnej Górze.

Leszek Ratajczak

Rozstrzelano za lampasy

Nadal poruszają mieszkańców naszego miasta wypadki tragicznego września 1939 r. Niedawno spotkałem się ze świadkiem tych wydarzeń p. Gennadijem Gonczarukiem z Grodna. Oto jego opowieść:

- Jestem Rosjaninem. Mieszkałem przed wojną przy ulicy Biełusza (nazwa obecna). Gdy wkroczyły do miasta jednostki Armii Czerwonej, polscy żołnierze stawiali zacięty opór. Linia obrony przebiegała w rejonie dzisiejszej ulicy Biełusza. Ludność schroniła się do piwnic. Pod naciskiem przeważających sił Polacy wycofali się stąd. Wielu z nich poległo.

Czerwonoarmiści wypędzili mieszkańców z domów i piwnic, zgromadzili ich koło cmentarnego muru. Zebrali około stu ludzi, chcieli strzelać, lecz oficer nie pozwolił na to. Z piwnicy wyprowadzono mojego znajomego - Nikołaja Waniukiewicza z bratem. On też był Rosjaninem. Wtedy nosił spodnie z lampasami, ponieważ był gimnazjalistą. Widocznie przez to wzięto go za żołnierza. Obu braci rozstrzelano na miejscu. Zostali pochowani na cmentarzu prawosławnym. Po tej tragedii matka postradała zmysły. Mnie razem z innymi wepchnięto do stajni na Rumlówce. Mnie wypuszczono, ponieważ mój ojciec służył w Budionnego.

Wtenczas pracowałem na kolei. Często nas wykorzystywano do kopania mogił i grzebania poległych żołnierzy i oficerów w rejonie parowozowni.

Wiesław Romańczuk
Grodno

22, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.05. «Дом ля дарогі». Фільм-балет. **8.45.** Тэлефільмы «Белы табун», «Планета не толькі людзей». **9.25.** Гандбол. Кубак ІГФ. 1/4 фіналу. «Палітэхнік» (Мінск) — «Рапід» (Бухарэст). **10.55.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **11.45.** «Дзікая Амерыка». Неверагодная землярыйка. **12.15.** «Начное рандэву». Частка 1-я. **12.55.** «Млын», «Казка аднаго сяла». Тэлефільмы. **13.30, 17.00.** Навіны. **13.40.** Мастацкі фільм «Забытая мелодыя для флейты». **15.50.** «Казка па-бухарску». Фільм-канцэрт. **16.30** Музыка і спевы. 7-ы клас. **17.10.** Экран дзіцячага фільма. Мультфільмы. **17.30.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.00.** Тэледыялог. (Гр.). **18.30.** Веснік гарсавета. У студыі намеснік старшыні гарвыканкама А. У. Мілінкевіч. Прамая лінія. **19.00.** Абласныя навіны (Брэст). **19.10.** Вузельчык на памяць ураду. Пасяджэнне рэспубліканкага клуба дырэктараў. **19.40.** Слова жывое і роднае. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.30.** Спартыўны тэлекур'ер. **21.55.** «Праз могілкі». Мастацкі фільм. **23.20.** НІКа. **23.35.** Студыя «Мэта».

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Посмотри-послушай. **8.40.** К 70-летию киностудии «Мосфильм». Художественный фильм «Калина красная». **10.30, 18.35.** Гол. **11.20.** Мультфильм. **11.30.** Кафе-квартал. **12.20.** Лыжный спорт. Чемпионат мира. 10 км. Мужчиины. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** «Муми-тролль и комета». Мультфильм. Фильм 1-й. **15.35.** Куда ж нам плыть? **16.05.** Народные мелодии. **16.15.** Фильмы-призеры X Молодежного фестиваля телепрограмм: «Береги его, дева Мария», «Ветер в гривах». **16.50.** Технодром. **17.25.** НЭП. **17.55.** Звездный час. **19.10.** Премьера художественного телесериала «Горячев и другие». 4-я серия. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «К 70-летию киностудии «Мосфильм». «Калина красная». **22.30.** «Новая студия» представляет: Бомонд, Монтаж, Однако, Шаг к свободе, Джемсейшн, Евгеник и... Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** «Снег — судьба моя». Документальный фильм. 10-я серия. **8.50.** Параллели. **9.05.** Телекроссворд. **9.35.** XX век в кадре и за кадром. **10.35.** Козырная дама. **11.05.** «Долгая дорога домой». Художественный фильм. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Зигзаг удачи. **14.25.** Надо помнить. **15.00.** «Хендерсон индастриз». Телефильм из цикла «Становление бизнеса». **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Спасение-911. **18.00.** Чужие. **18.20.** Бизнес в России. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Художественный фильм «В тени». **20.25.** Хит-дуэт «Галина-лина». **21.00.** Без ретуши. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Референдум. **22.45.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.00.** Музыка крупным планом.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.05.** «Династия». Серия 177. **12.00.** Школа для родителей. **12.20.** Дети это любят. **12.30.** Всепольский фестиваль авторской песни. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Французский язык. Урок 20. **13.45.** Фильм на французском языке. **14.10.** Язык глухонемых. Урок 6. **14.15.** Немецкий язык. Урок 24. **14.45.** Фильм на немецком языке. **15.15.** Итальянский язык. Урок 24. **15.30.** Английский язык. Урок 24. **16.00.** «Альф». Сериал пр-ва США. **16.30.** Школы в Европе. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Альф». Сериал пр-ва США. **18.50.** Антенна. **19.10.** Сатирическая программа. **19.20.** Рапорт. **19.30.** Польша издали. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Миниатюры. «Тот же город, та же любовь».**21.10.** Телетеатр. В. Терлецкий. «Две птичьи головы». **23.00.** «Фордон». Документальный фильм. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** «Однажды постучишь в мою дверь». Фильм пр-ва Италии.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Таинственное золото города». Мультсериал. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Хобби. **11.00.** Английский язык. Урок 50. **11.30.** Развлекательная программа. **11.50.** Пенелопы. **12.00.** Повторение по пожеланиям. **12.25.** Спортивная программа. **16.55.** Приветствие. **17.00.** Мои книги. **17.30.** Панорама. **17.40.** Спорт. **17.55.** «Таинственное золото города». Мультсериал. **18.20.** Обзор кинохроник. **18.50.** Польская кинохроника. **19.00.** Местная программа. **19.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **20.00.** «Спасем планету». Документальный фильм. **21.00.** «Алло, алло». Комедийный сериал пр-ва США. **21.30.** Автожурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Без обезболивания. **23.05.** «Регина — путь к успеху». Серия 2. **00.00.** «997». Криминальная хроника. **01.00.** Панорама.

23, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «Быў. Ёсць. Буду». Дакументальны фільм. **9.00.** Музыка і спевы. 7-ы клас. **9.30.** «Праз могілкі». Мастацкі фільм. **10.50.** «Часцінка». Кінанарыс. **11.00.** «Начное рандэву». Частка 2-я. **11.45.** «Мярзотнік». Мастацкі фільм. **13.20.** «Лепш пазней, чым ніколі». Кінанарыс. **13.30, 17.00.** Навіны. **13.40.** «У стылі джаз-рэтра». Фільм-канцэрт. **14.00.** «Сябар у Чепагадзь». Мастацкі фільм. **15.15.** Дзіцячая тэлефілармонія. **16.30.**Беларуская мова. 1-ы клас. **16.45.** Мультфільм. **17.10.** МТУ на Беларусі. **17.50.** Роздум над фактам. (Гр.). **18.20.** «Вячэрні канал». Інфармацыйна-музычная праграма. (Гр). **19.00.** Урачысты вечар, прысвечаны 100-годдзю з дня нараджэння М. І. Гарэцкага. **20.00.** Эканамічная хваля. Сучасны горад і аўтатранспарт. Прамая лінія. **20.45.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **22.30.** Канцэрт, прысвечаны 100-годдзю з дня нараджэння М. І. Гарэцкага. **23.30.** НІКа. **23.45.** Тэлебіржа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 12.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Играет духовой оркестр. **8.35.** Премьера художественного фильма «Река лжи». 7-я серия. **9.30.** «Горячев и другие». Художественный телесериал. 4-я серия. **10.00.** Марафон-15. **10.50.** Пресс-экспресс. **11.20.** «Парень из нашего города». Фильм-спектакль. **12.50.** «Человек на полустанке». Художественный фильм. **14.25.** Деловой вестник. **14.40.** Блокнот. **14.45.** Простите нас, фронтовики. **15.15.** «Муми-тролль и комета». Фильм 2-й. **16.15.** Лыжный спорт. Чемпионат мира. Прыжки с трамплина. **17.25.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет: Стороны света. **17.50.** «Река лжи». 7-я серия. **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Концерт, посвященный Дню защитника Отечества. **23.25.** Возможно все. **23.55.** Оставаться собой... О фильме «Ближний круг». А. Кончаловского. **00.35.** Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Без ретуши. **8.50.** Досуг. **9.05.** Музка крупным планом. **10.05.** Ключ на старт. **10.25.** Театральный разъезд. **11.25.**Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Женщины. 10 км. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Бунт стариков». Художественный фильм. **14.40.** Мисс мира. **15.00.** Телебиржа. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Неопалимая купина. **18.00.** Парламентский вестник. **18.15.** Студия «Нота бене». **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера художественного телефильма «Санта-Барбара». 135-я серия. **20.15.** Альбуцид. **20.45.** Кабаре «Околесица». **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Присяга. **22.45.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.00.** Могикане. **23.30.** Международный джазовый фестиваль «Осенние ритмы-92».

ПОЛЬША-I

9.00. Здравствуйте. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Дубровский». Сериал пр-ва СССР. **12.00.** Рынок труда. **12.20.** Приятное с полезным. **12.40.** Кулинарная программа. **12.45.** Клуб одиноких сердец. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Мир химии. **14.15.** Кухня. **14.30.** «Атмосфера». Документальный сериал. **14.45.** Рисуй с нами. **14.55.** Новости науки и техники. **15.05.** Наша Балтика. **15.20.** Клуб домашнего компьютера. **15.40.** Играет музыка. **15.50.** Документальный сериал. **16.20.** Мы в космосе. **16.35.** Джойстик. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Билл Гоусби шоу». Сериал пр-ва США. **18.50.** Культурно-публицистическая программа. **19.15.** Энциклопедия второй мировой войны. **19.40.** Военно-документальная программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** 7 минут для министра труда. **21.10.** «Ребенок счастья». Фильм пр-ва Польши. **23.00.** Письма о хозяйстве. **23.30.** Журнал развлекательной музыки. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** Дороги свободы. **00.20.** Провинциальный блокнот.**00.40.** Мир без границ. **01.10.** Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Приключения Гулливера». Мультсериал. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. **11.00.** Итальянский язык. Урок 19. **11.15.** Английский язык в науке и технике. **11.30.** Французский язык. Урок 16. **12.00.** Отчизна. **12.15.** Повторение по пожеланиям. **16.00.** Приветствие. **16.05.** Спортивная студия. **17.30.** Панорама. **17.40.** Из краковского архива. **17.55.** «Приключения Гулливера». Мультсериал. **18.20.** Отчизна. **18.40.** Моя вера. **19.00.** Местная программа. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.55.** Евровидение. **20.00.** Легенды кино. **21.00.** Точка зрения. **21.30.** Карнавал в Венеции. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. Телетурнир. **23.15.** «Сладкая Харити». Музыкальный фильм пр-ва США.

24, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «Расстаючыся з фільмам». Фільм-канцэрт. **8.45.** «Роздум пра казку». Кінанарыс. **9.00.** Беларуская мова. 1-ы клас. **9.15.**«Мачаха». Мастацкі фільм. **10.05, 22.25.** Студыя «Мэта». **11.25.** «Начное рандэву». Частка 3-я. **12.10.** «Я буду чакаць». Мастацкі фільм. **13.30, 17.00.** Навіны. **13.40.** «Некалькі дзён з жыцця Абломава». Мастацкі фільм. **15.55.** Відзьма-нявідзьма. **17.10.** Як жывеш, гімназія. **17.40.** Мультфільмы. **18.00.** Дзённік Прынёмання. (Гр). **18.10.** «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны (Гомель). **19.10.** Кавярня «Пяці зорак». **19.40.** ТА «Рэха». **20.00.** Палітычны калейдаскоп. Сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь вачамі сацыял-дэмакратаў. Прымае ўдзел старшыня рады БСДГ А. Трусаў. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **22.55.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.05. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **8.25.** Премьера художественного фильма «Река лжи». 8-я серия. **9.20.** «Мегре колеблется». Телеспектакль. Часть 1-я. **10.50, 24.50.** Пресс-экспресс. **11.20.** ... До 16 и старше. **12.00.** Мультфильм. **12.20.** Лыжный спорт. Чемпионат мира. 15 км. Мужчины. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** «Муми-тролль и комета». Мультфильм. Фильм 3-й. **15.35.** Клуб-700. **16.05.** Премьера документального фильма «Ария». **16.50.** Технодром. **17.25.** Эстония сегодня. **17.50.** Премьера «Река лжи». 8-я серия. **18.50.** Миниатюра. **19.00, 20.40.** Общественное мнение. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Телевизионное знакомство. Урмас Отт беседует с премьер-министром Республики Эстония М. Лааром. **21.50.** Художественный фильм «Такси-самба». **23.30.** Л-клуб. **00.10.** Хит-мастер 50/50. **01.00.** «Мегрэ колеблется». Часть 1-я.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Альбуцид. **8.25.** Утренний концерт. **8.40.** Устами младенца. **9.15.** Кипрас Мажейка. **9.45.** Кабаре «Околесица». **10.55.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 135-я серия. **11.45.**Антракт. **12.10.** Открытый мир. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Мачеха Саманишвили». Художственный фильм. **14.50, 15.20.** Мульти-пульти. **15.05.** Бизнес: новые имена. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Христианская программа. **17.30.** «Всю жизнь с протянутой рукой...» Из телецикла «Так и живем». **18.00.** Вечера в доме Гоголя. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 136-я серия. **20.15.** Антракт. **20.30.** Рек-тайм. **21.00.** Прок. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Программа «ЭКС». **22.40.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.10.** Экзотика. **00.10.** Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Двоеборье.

24 среда

ПОЛЬША-I

9.00. Здравствуйте. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Ребенок счастья». Фильм пр-ва Польши. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Программа для детей. **14.00.** Искусство Западного мира. **14.30.** Историческая программа. **15.05.**Панские псы. **15.35.** Телетеатр. «Пан Тадеуш». Часть 12. **16.30.** Поэтическая программа. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «В записках сумасшедшего». Сериал пр-ва США. **19.15.** Здоровье. **19.35.** Лаборатория. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.10.** Спортивная студия. **23.00.** Репортаж. **23.30.** Песни пятого канала. **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** «Главный день жизни». Сериал пр-ва Польши.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Приключения Гуки Финна». Сериал пр-ва Японии. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. **10.55.** Спортивная студия. **12.00.** Английский язык. Урок 17. **11.30.** Немецкий язык. Урок 17. **12.00.** Повторение по пожеланиям. **16.00.** Приветствие. **16.05.** Спортивная студия. **17.30.** Панорама. **17.40.** Спорт. **17.50.** Розыгрыш лото. **17.55.** «Приключения Гуки Финна». Мультсериал пр-ва Японии. **18.20.** Экологическая программа. **18.35.** От первого до первого. **19.00.** Местная программа. **19.35** «Поколения». Сериал пр-ва США. **20.00.** Я. Каспжык в юбилейном концерте. **21.00.** «Дон Кихот». Сериал пр-ва Испании. **21.50.** Тени жизни. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.00.** Театральная программа. **00.00.** Документальный фильм. **01.00.** Панорама.

25, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «Гізэла Цыпола». Фільм-канцэрт. **8.55.** «Каралі галубкі». Кінанарыс. **9.10.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.00.** Дакументальны фільм «Арыядна». **10.45.** «Гісторыя Асі Клячынай, якая кахала, ды не выйшла замуж». Мастацкі фільм. **12.20.** «Начное рандэву». Частка 4. **13.10.** ТА «Рэха». **13.30, 17.00.** Навіны. **13.40.** Навукова-папулярны фільм «Галасы прыроды». **14.00.** «Загадка Кальмана». Мастацкі фільм. **16.05.** «Слова ў слова». Фільм-канцэрт. **16.30.** Музыка і спевы. 8-ы клас. **17.10.** Экран дзіцячага фільма. Мультфільмы. **17.50.** Надзея. Пра чалавечнасць, спачуванне і міласэрнасць. (Гр.). **18.30.** Навіны Бі-Бі-Сі. **19.00.** Абласныя навіны. (Гр.). **19.10.** Зачытайце маё пісьмо... **19.15.** Урокі прадпрымальніцтва. Гр.). **19.45.** Топ-агент. **20.15.** Служба інфармацыі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь паведамляе... **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». **22.20.** Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». **00.05.** НІКа. **00.20.**Тэлебіржа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **8.25.** Премьера художественного фильма «Река лжи». 9-я серия. **9.25.** «Мегре колеблется». Телеспектакль. Часть 2. **10.50, 24.30.** Пресс-экспресс. **11.20.** Премьера телефильма «Капитан с Благодатной». **12.20.** Лыжный спорт. Чемпионат мира. Эстафета 4x5. Женщины. **13.30.** Мультфильм. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Олеся и компания. **15.45.** Джэм. **16.20.** Это вы можете. **17.25.** ... До 16 и старше. **18.05.** «Река лжи». 9-я серия. **19.00.** Портрет на фоне. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Лотто миллион. **21.10.** «Волшебная флейта». Премьера спектакля. **00.40.** «Мергрэ колеблется». Телеспектакль. Часть 2-я. с трамплина.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Прок. **8.50.** Досуг. **9.05.** Если вам за... **9.35.** Экзотика. **10.35.** Программа «ОЗ». **11.05.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 136-я серия. **11.55.** Так и живем. **12.25.** Антракт. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Ностальгические посиделки. **13.55.** Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Двоеборье. **15.15.** Терминал. **15.45.** Там-там новости. **16.00.** Трансросэфир. **16.45.** М-трест. **17.00.** Премьера документального фильма «Кресло для полета». **17.40.** В спорткомплексе ЦСКА. **17.50.** Праздник на Васильевской. **18.40.** Парламентский вестник. **19.25.** Праздник каждый день. **19.35.** «Санта-Барбара». 137-я серия. **20.25.** Хроно. **21.00.** На политическом олимпе. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Программа «ЭКС». **22.40.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.10.** Юбилей Аскольда Макарова.

ПОЛЬША-I

9.00. Здравствуйте. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Коджак». Сериал пр-ва США. **11.50.** Сто лет. **12.00.** С верой в новое. **12.30.** Военно-документальная программа. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.50.** «Подводная одиссея». Документальный сериал. **14.40.**Экологическая программа. **14.55.** Не только динозавры. **15.15.**Животные мира. **15.45.** Польская скульптура. **16.05.**Через моря и льды. **16.35.** Мы взрослые. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** «Клиника в Шварцвальде». Сериал пр-ва Германии. **19.10.** Католический журнал. **19.45.** Сатирическая программа. **20.00.** Музыкальный ящик. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.10.** «Коджак». Сериал пр-ва США. **22.05.** Только в первой программе. **22.50.** Марыля Родович. **23.15.** Пегас. **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** Репортер. **00.45.** Итальянский язык. Урок 19.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Жизнь в зоопарке». Сериал пр-ва США. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. **11.00.** Концерт. **12.00.** Повторение по пожеланиям. **16.00.** Приветствие. **16.05.** Спортивная студия. **17.30.** Панорама. **17.40.** Английский язык в науке и технике. **17.55.** «Жизнь в зоопарке». Сериал пр-ва США. **18.20.** В тени Кремля. **18.50.** Публицистическая программа. **19.00.** Местная программа. **19.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.50.** Евровидение. **20.00.** Концерт. **21.10.** Документальный фильм. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. Телетурнир. **23.15.** «Куратела». Фильм пр-ва США. **01.00.** Панорама. **01.10.** Звезды гитарного джаза.

26, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «Тэатральныя гісторыі». Каротка-метражны фільм. **9.00.** Музыка і спевы. 8-ы клас. **9.30.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.20.**Тэлефільмы «Талінскі запаведнік», «Вавака». **11.00.** «Сакрэтны ўказ імператара». Мастацкі фільм. **12.35.** «Начное рандэву». Частка 5. **13.30, 17.00.** Навіны. **13.40.** «Атараксія». Навукова-папулярны фільм. **14.05.** «Час слуг». Мастацкі фільм. **16.05.** «Аб'ектыў-тэатр». На аглядзе беларускага тэатральнага мастацтва-92. Перадача 1-я. **17.10.** Песні У. Дамарацкага ў выкананні школьнікаў. **17.30.** Фільм-канцэрт. **18.00.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.10.** «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны. (Магілёў). **19.10.** «Эпіцэнтр» права ўласнасці на зямлю. Прымаюць удзел намеснік старшыні Савета міністраў Рэспублікі Беларусь А. І. Бокач. Народныя дэпутаты У. Г. Гаркун і Л. І. Зданевіч. **19.55.** Гаворым па-беларуску. **20.15.** Лекі ад пустаслоўя. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Сын зямлі». Канцэрт майстроў мастацтваў Беларусі, прысвечаны 75-годдзю з дня нараджэння П. М. Машэрава. У перапынку — НІКа. **00.15.** Па старонках беларускай музыкі.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.15.** Фирма гарантирует. **8.20.** Веселые нотки. **8.35.** «Зазеркалье». Художественный фильм «Райский сад». **10.00.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **10.50.** Пресс-экспресс. **11.20.** «Генеральная репетиция». Художественный фильм. 1-я и 2-я серии. **13.30.** «Первый поцелуй». Короткометражный художественный фильм. **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **15.05.** Блокнот. **15.10.** «Райский сад». **16.30.** Золотые россыпи. **16.50.** Дело. **17.25.** **Межгосударственный телеканал «Останкино»** представляет: «Золотая середина». **17.45.** Человек и закон. **18.15.** Вагон-03. **18.45.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Человек недели. **21.55.** Премьера художественного фильма «Черный свет». **22.30.** ВИД представляет: Политбюро, Музобоз, Площадка «Обоза», Пресс-экспресс **01.10.** Футбол. «На пути к Уэмбли».

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** На политическом олимпе. **8.50.** Досуг. **9.05.** С. Рахманинов. «Литургия». **10.05.** В мире животрых. **11.05.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 137-я серия. **11.05.** Репортер. **12.10.** Ретро-шлягер. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Ижица. **13.55.** Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Эстафета 4x10 км. Мужчины. **15.30.** Телебиржа. **16.00.** Там-там новости. **16.15.** Минарет. **16.30.** Трансросэфир. **17.00.** Дисней по пятницам. «Великолепные моменты диснеевской мультипликации». **17.50.** «Между любовью и любовью распят мой век». М. Цветаева. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Классические фильмы Голливуда. **21.05.** «К-2» представляет... **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Давайте разберемся. **22.40.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.10.** Зураб Соткилава представляет... **00.10.** Лясы.

ПОЛЬША-I

9.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.20.** Телеконцерт пожеланий. **11.00.** «Шарлотта». Фильм пр-ва Англии. **11.50.** Журнал репортеров. **12.45.** Четверть часа на экране. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Только у нас. **13.55.** Тема дня. **14.00.** Документальный сериал. **15.10.** Телепластикон. **15.30.** Вокруг книги. **15.45.** Отвечу на каждый вопрос. **16.00.** Евротуристика. **16.15.** Тележурнал. **16.35.** Если не Оксфорд, то что? **16.55.** Какая школа? **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Для детей. **17.45.** Английский язык для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Документальный фильм. **19.00.** Право и бесправие. **19.25.** Свидание «в темную». **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.10.** «Убийство Марии Фаган». Фильм пр-ва США. **23.05.** Всегда вечером. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** Документальный фильм. **01.00.** Легенды гитары. **02.00.** Программа французского телевидения.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Черепашки ниндзя». Мультфильм. **10.10.** «Кэт и Али». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. **11.00.** Международный фестиваль джаза. **11.20.** Развлекатньная программа. **12.00.** Повторение по пожеланиям. **15.30.** Спортивная студия. **16.55.** Приветствие. **17.00.** Программа для молодежи. **17.30.** Панорама. **17.40.** Спорт. **17.55.** «Черепашки ниндзя». Мультсериал. **18.25.** «Кэт и Али». Сериал пр-ва США. **19.00.** Местная программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. **23.20.** «Брильянт жизни». Сериал пр-ва Италии. **01.00.** Панорама. **01.10.** Телетеатр.

27, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10.** «Не сышліся характарамі». Мастацкі фільм. **9.30.** Гамбіт. **10.00.** Паказвае Гомель. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.15.** Жыццё з песняй. **11.50, 13.40, 17.50.** Міжнародны турнір па міні-футболу. **12.15.** «Вобраз». Тэлечасопіс. **14.05.** «Далучэнне». Д. С. Бартнянскі. **15.05.** Роднае слова. **15.35.** «Аб'ектыў-тэатр» на аглядзе беларускага тэатральнага мастацтва. Перадача 2-я. **16.20.** Праблемы заказніка «Нізоўе Случы». **16.55.** Віват, шахматы. **17.25.** Да берага даплыць. **18.15.** Для школьнікаў. **18.45.** Паміж намі, жанчынамі... **19.35.** Зоркі беларускага джаза. Частка 1-я. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Уцекачы». Мастацкі фільм. **23.00.** НІКА. **23.20.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.15, 14.00, 20.00, 23.00. Новости. **6.35.** Утренняя гимнастика. **6.45.** Пресс-экспресс. **6.55.** Субботнее утро делового человека. **7.40.** В мире. **8.10.** «Марафон-15» — малышам. **8.35.** Бумеранг. **9.05.** Автограф по субботам. **9.35.** Медицина для тебя. **10.15.** Книжный двор. **10.55.** Премьера документального фильма «Красный космос». Фильм 1-й. **11.25.** Играй, гармонь! **11.55.** Вонное ревю. **12.15.** Премьера художественного фильма «Мир в другом измерении». Фильм 2-й. **13.30.** Премьера документального фильма «Новеллы о демократии». Фильм 3-й. **14.25.** Премьера документального фильма «Обитель Ионна Богослова. **14.45.** Центральный экспресс. **15.25.** Мультфильмы «Ну, погоди!» 3-й и 4-й выпуски. **15.50.** Спортивная программа «Ультра-си». **16.50.** Красный квадрат. **17.30.** В мире животных. **18.20.** Оба-на-угол. **18.50.** Премьера художественного фильма «Команда». (США). **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного фильма «Королевская скамья VII». (США). **21.40.** Московский Биг Бенд Георгия Гараняна. **22.15.** Авторская программа В. Молчанова. **Ночные страсти.** **23.25.** Развлекательная шоу-программа. **00.25.** Художественный фильм «Сожженные деньги» (Франция). **01.45.** Футбол. «На пути к Уэмбли».

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Свой взгляд на мир. **7.55.** Формула «730». **8.25.**Студия «Рост». **8.55.** «Бурда моден» предлагает... **9.25.** Фольклор. **9.55.** Премьера мультфильма «Дораэмон». 24-я серия. **10.10.** Как жить будем? **10.55.** Пилигрим. **11.40, 13.25.** Чемпионат мира по лыжным видам спорта. 30 км. Женщины. **13.45.** Крестьянский вопрос. **14.05.** Шарман-шоу. **16.00.** Золотая шпора. **16.30.** Футбол без границ. **17.25.** Мульти-пульти. **17.35.** Парламентский вестник. **17.50.** Студия«Сатирикон». **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Яркий свет того лета» Художественный фильм. **20.35.** Устами младенца. **21.05.** Совершенно секретно. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Телеафиша. **22.45.** Ассорти. **23.15.** Программа «А». **23.45.** Ад либитум. **00.15.** Чемпионат мира по лыжным видам спорта. Прыжки с 70-метрового трамплина.

ПОЛЬША-I

8.25. Программа дня. **8.30.** Информационно-хозяйственный журнал. **09.35.** Все об огороде. **10.00.** Новости. **10.10.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.35.** Программа для детей и молодежи. **11.50.** Английский язык для детей. **12.00.** Рокендрол. **12.30.** Программа о семье. **13.00.** Новости. **13.10.** Экологическая программа. **13.25.** Путешествия. **14.00.** Мультфильмы У. Диснея. **15.20.** Телетеатр. **16.55.** Плебисцид польской песни. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Детектив в сутане». Сериал пр-ва США. **19.15.** Культурно-публицистическая программа. **20.00.** Детский журнал. **20.10.** Вечеринка. **20.20.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Польские зоопарки. **21.30.** «Кудой домой». Фильм пр-ва Австралии. **23.50.** Новости. **00.00.** Карьеры и барьеры. **00.45.** Спортивная суббота. **01.10.** Ночное кино. «Ночь охотника». Фильм пр-ва США. **02.40.** Ночная программа. Приветствие. **03.10.** «SOS» Сериал пр-ва Польши. **04.05.** Беседа. **04.15.** Английский язык. **04.30.** Программа кабаре. **04.55.** Беседа.

ПОЛЬША-II

08.30. Военно-документальная программа. **09.00.** Панорама. **09.05.** Программа для детей. **10.05.** Женский журнал. **10.25.** Приветствие. **10.30.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.50.** Тележурнал. **11.00.** Сообщество в культуре. **11.30.** Артист и его мир.**12.00.** Вторая программа. **12.05.** Киносеанс. **13.10.** Телетурнир. **13.40.** Развлекательная программа. **14.30.** Спортивная программа. **16.00.** Животные мира. **16.30.** Развлекательная программа. **16.50.** Вторая программа. **16.55.** Польские фамилии. **17.25.** Розыгрыш лото. **17.30.** Панорама. **17.40.** Приветствие. **17.45.**«Полный дом». Сериал пр-ва США. **18.10.** Телетурнир. **19.00.** Местная программа. **19.30.** Программа для детей. **19.35.** Академия польского кино. **21.25.** Большой спорт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Слово на воскресенье. **22.35.** Литературный журнал. **23.15.** Развлекательная программа. **23.50.** «Неудобная женщина». Сериал пр-ва США. **00.40.** Сатирическая программа. **01.00.** Пано-

28, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10.** Слова да чалавека. **8.40.**«Мачаха». Мастацкі фільм. **9.30.** Сімфанічныя вобразы. **10.00.** Трэці тайм. **10.45.** Дзівосны свет. **11.15.** Анатоль Васільевіч Багатыроў расказвае... **11.45.** Абрыс. **12.20.** Пра шахматы і шахматыстаў. **12.50.** Адраджэнне. **13.40.** Стракатая музычная скарбонка. **14.20.** «Прыгода ў каралеўстве». Мультфільм. 4-я серыя. **14.55.** Брама. **15.40.** Зоркі беларускага джаза. Частка 2-я. **16.40.** З панядзелка... **17.15.** Аб'ектыў-тэатр на аглядзе беларускага тэатральнага мастацтва-92. Перадача 3-я. **18.00.** Паэтычная гасцёўня. **18.20.** Шануйце песні свае. **19.00.** Міжнародны турнір па міні-футболу. Фінал. **20.00.** Панарама. **20.30.** Каскад. **20.40.** Калыханка. **21.05.** «Пад прымусам». Мастацкі фільм (Францыя). **22.35.** «Каралеўскае паляванне» Шоу-казіно. **23.35.** МТУ на Беларусі.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.20, 14.00, 17.45, 23.00. Новости. **6.35.** Утренняя гимнастика. **6.45.** Тираж «Спортлото». **7.00.** Час силы духа. **8.00.** Центр. **8.30.** «С утра пораньше». Премьера мультфильма «Денвер — последний из динозавров». **9.00.** Пока все дома. **9.30.** Утренняя звезда. **10.20.** Премьера фильма для детей «Приключения Черного красавчика». **10.45.** Премьера документального фильма «Хоккей Анатолия Тарасова». Фильм 3-й. **11.40.** Умники и умницы. **12.20, 19.00.** Лыжный спорт. Чемпионат мира. 50 км. Мужчины. **13.00.** Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». **13.10.** Премьера документального фильма «Подводная одиссея команды Кусто». **14.20.** Диалог в прямом эфире. **15.00.** Клуб путешественников. **15.50.** Живое дерево ремесел. **15.55.** Премьера мультфильма «Каспер и его друзья» (Англия). «Настоящие охотники за привидениями». (США). **16.50.** Панорама. **17.30.** Телелоция. **18.00.** «Дядя Ваня и другие». Юмористическая программа. **19.30, 22.00.** Российский безнесмен-92. **21.00.** Итоги. **21.45.** Спортивный уик-энд. **23.25.** «Ныне». Религиозная программа.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Баскетбольное обозрение. **7.55.** Наш сад. **8.25.** Студия «Рост». **8.55.** Виниловые джунгли. **9.25.** Непознанная вселенная. **9.55.** Аты-баты... **10.25.** Телекроссворд. **10.55.** «Потомок Чингиз-Хана». Художественный фильм. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** Не вырубить... **13.35.** Звездный матч НБА. **14.35.** Танцевальный марафон. **15.20.** Познер и Донахью. **15.50.** Белая ворона. **16.50.** Волшебный мир Диснея. **17.40.** Парижские диалоги. **18.00.** «Изабель. Развлекательная программа. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Дом Ашеров». Художественный фильм. **21.05.** Уходящая натура. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** «Звездный дождь». Музыкальная программа.

ПОЛЬША-I

7.55. Программа дня. **8.00.** Документальный фильм. **8.45.** Сельское хозяйство в мире. **9.00.** Сельскохозяйственная программа. **9.45.** Польские зоопарки. **10.00.** Фильм для детей. **10.25.** Телеутро. **10.50.** «Дети с улицы Деграсси». Сериал пр-ва Канады. **11.15.** Английский язык для детей. **11.25.** Документальный сериал. **12.35.** «Неделя». Сельскохозяйственный журнал. **13.20.** Телеконцерт пожеланий. **13.50.** Театр для детей. **14.40.** Детский тележурнал. **14.55.** С камерой среди зверей. **15.00.** «Бонанжа». Сериал пр-ва США. **15.50.** Перец и ваниль. **16.40.** Спортивная студия. **17.15.** Малое прекрасно. **18.00.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия». Серия 178. **19.20.** 7 дней — мир. **19.50.** Развлекательная программа. **20.00.** Вечеринка. Мультфильмы У. Диснея. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.10.** «Хроника молодого Джо». Сериал пр-ва США. **22.05.** Программа кабаре. **22.50.** Спортивное воскресенье. **23.35.** Документальный фильм.

ПОЛЬША-II

8.30. Обзор событий недели (Для глухих). **9.00.** Мультфильм. **9.25.** Фильм для глухих. **10.20.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **10.25.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **11.35.** Программа для детей. **13.00.** «Семейный бумеранг». Сериал пр-ва Австралии. **13.45.** Краковские легенды. **14.55.** Повторения из прошлого. **15.10.** Животные вокруг нас. **15.40.** Сообщество в музыке. **16.00.**События недели. **16.30.** Час с Ханной Берберой. **17.25.** Программа дня. **17.30.** Панорама. **17.40.** «Чудесные годы». Сериал пр-ва США. **18.10.** Слова и лица. **18.50.** Непокорная литература. **19.10.** Духовные тропинки. **19.30.** Программа для детей. **19.35.** Художественный фильм. **21.10.** Час откровения. **22.00.** Панорама. **22.35.** Колесо фортуны. Телетурнир. **23.10.** Необитаемый остров. **00.00.** Найважнейшие диалоги. **00.25.** Прощай Краков. **01.00.** Панорама. **01.10.** Развлекательная программа.

✶ ✶ Astrologia ✶

Pierwsza dekada Ryb | **19 lutego - 1 marca**

Urodzeni w tej dekadzie odznaczają się bogactwem wewnętrznym, intuicją i wyobraźnią. Są to na pewno osoby bardzo wrażliwe i subtelne, ale zbyt łatwo - szczególnie w młodym wieku - ulegają cudzym wpływom. Trudno im rozróżnić co jest dla nich dobre, a co złe. Nie mają wyrobionego poglądu na życie; dlatego nawet w typowych sytuacjach nie można przewidzieć, jak się zachowają.

W pracy zawodowej najchętniej stronią od rywalizacji i współzawodnictwa, ale jeżeli los wyznaczy im trudne zadania, wówczas okazują się świetnymi organizatorami, przejawiają inwencję twórczą i potrafią zabłysnąć na tle innych. Nieraz są to osiągnięcia genialne.

Osoby z tej dekady cieszą się na ogół powodzeniem i sympatią otoczenia; same natomiast mają trudności z doborem przyjaciół lub partnerów życiowych, gdyż stawiane przez nich wymagania są niezwykle wysokie, a czasem nawet nierealne. Ryby mają naturę raczej tchórzliwą, więc jeśli nawet spotkają swój ideał, to brakuje im odwagi, aby wyznać swe uczucia. W związku małżeńskim, jeżeli nawet nie jest to ten wymarzony, są wzorowi i lojalni.

MYŚLI

Wszystko się w końcu układa - ale źle.

Jules Renard

Gadulstwo - to dolegliwość, która sprawia, że ten, kto na nią cierpi, nie może utrzymać języka za zębami, kiedy ty chcesz mówić.

Ambrose Bierce

Człowiek jest jak trzcina - najsłabsza rzecz w naturze - ale to trzcina myśląca.

Blaise Pascal

Świat jest tak wielki i bogaty, a życie tak pełne różnorodności, że nigdy nie brak okazji do wierszy.

Goethe

Łatwiej mówić rzeczy oryginalne, niźli pogodzić ze sobą rzeczy, które już zostały powiedziane.

Vauvenargues

Na mównicy wyższa bywa racja stanu wody.

Wiesław Czermak-Nowina

Nie mają racji także ci, którzy nie mają zdania.

Urszula Zybura

Aby się ostać, trzeba i postać, i pochodzić.

Sławomir Wróblewski

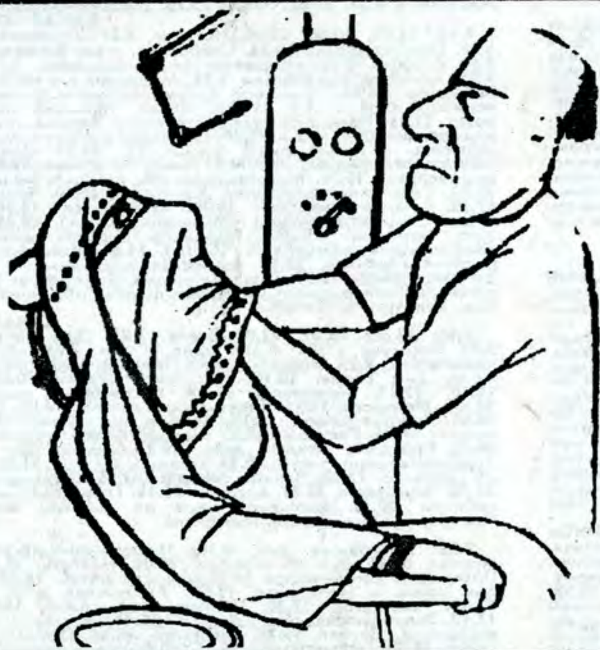
Wycieczki osobiste? Ależ to najpopularniejsza forma naszej turystyki.

Roman Gorzelski

Z ŻYCIA WZIĘTE

SATYRA

NASZA KUCHNIA

KURCZAK PO POLSKU

Średni kurczak, serce i wątróbka, czerstwa bułka, 4 dag masła, jajko, zielona pietruszka, sól.

Kurczaka natrzeć wewnątrz i z zewnątrz solą i potrzymać przez godzinę w chłodnym miejscu. Utrzeć w misce łyżkę masła z żółtkiem, dodać namoczoną w mleku i odciśniętą bułkę, rozdrobnione na miazgę surową wątróbkę i serce oraz posiekaną pietruszkę. Farsz posolić, dobrze wyrobić i lekko wymieszać z białkiem ubitym na sztywno. Nadziać kurczaka i zaszyć otwór. Przed wstawieniem do gorącego piekarnika posmarować kurczaka stopionym masłem. Gdy zacznie się rumienić, skrapiać go od czasu do czasu łyżką zimnej wody (średni kurczak piecze się ok. 50 min.). Po upieczeniu kurczaka kroimy i układamy na półmisku. Sos podać osobno. Jako dodatek podać młode ziemniaki z mizerią.

TAKIE FAKTY

PRZYSŁOWIA

Małe zyski psują wielkie interesy

Oko złodzieja jest bystrzejsze od oka porządnego człowieka

Szczęście się nie powtarza, nieszczęście nie chodzi pojedynczo

Nigdy nie można powiedzieć rano, co się stanie wieczorem

Po upływie pięciu pokoleń ginie zarówno dobra jak i zła sława

Potknąć się można o najzwyklejszą cegłę

Przemycana sól jest smaczniejsza od sprzedawanej legalnie

Nadzy się rodzimy i nadzy odchodzimy.

Wieku nie starczy na budowanie, żeby zburzyć - jeden dzień wystarczy

Rozum, cnota, dobroć, sprawiedliwość nie są doskonałe bez uprzejmości

Człowiek nie wie, kiedy umrze, a wóz - kiedy się wywróci

(chińskie)

SAVOIR VIVRE

Kiedy siadamy obok kierowcy samochodu, bierzemy automatycznie na swoje barki wiele obowiązków.

Przede wszystkim nie powinniśmy bez przerwy gadać albo śpiewać, nastawiać głośną muzykę, manipulować przy radiu, zmieniać kasety itp., chyba, że poprosi o to kierowca. Osoba z przodu podaje - na życzenie - zapalonego papierosa, odwinięty cukierek lub nawet chusteczkę do nosa. Pasażer nie powinien natomiast krytykować sposobu prowadzenia samochodu, nieustannie narzekać na złą pogodę, jakość nawierzchni itp.

Jeżeli osoba ta spełnia funkcję pilota, nie może nagle zmieniać informacji - wkazówek, np. "ojej, powinniśmy wcześniej skręcić", lub: "zawracamy, stańmy przed tamtym sklepem". Takie zachowanie wyjątkowo denerwuje kierowcę, a nawet może być przyczyną wypadku.

HUMOR

Nauczyciel zadaje uczniom wypracowanie: "Jak sobie wyobrażam pracę dyrektora przedsiębiorstwa?" Uczniowie piszą, tylko Kazio gapi się w ścianę.

- Czemu nie zabierasz się za pisanie?

- Czekam na sekretarkę...

* * *

Jak ci się podobało w szkole? - pyta mama pierwszoklasistę.

- Cygania - odparł malec.

- Dlaczego?

- Bo na drzwiach napisne jest I klasa, a my siedzimy w twardych ławkach.

* * *

Mały Kazio nauczył się czytać. Tak mu się to spodobało, że czytał wszystko co mu w ręce wpadło. Któregoś dnia sylabizuje nazwiska z książki telefonicznej. Czyta: Kowalski, Kowalski, Kowalski. W pewnym momencie woła:

- Mamo! Po co Kowalskiemu tyle telefonów?

* * *

- Czy twój braciszek umie chodzić?

- Nie, ale już ma nóżki.

"Głos znad Niemna"

Pismo Związku Polaków na Białorusi. Nr rej. 8, Indeks 63863

Adres redakcji: 230005 Grodno, ul. Dzierżyńskiego 90 A, tel. 44-94-57.

Redakcja: Laura Michajlik (**p.o. redaktora naczelnego**), Irena Artisz (**redaktor**), Lucyna Olizar (**maszynistka**), Jarosław Waniukiewicz - (**fotoreporter**), Józef Dziurbejko (**redaktor**), Jerzy Skrodzki (**redaktor**), Marian Suchożebrski (**sekretarz redakcji**), Honorata Moroz (**obsługa komputera**).

Kolegium redakcyjne: Czesław Bieńkowski, Ryszard Dalkiewicz, Michał Dobrynin, Barbara Fustoczenko, Tadeusz Gawin, Tadeusz Malewicz, Włodzimierz Małaszkiewicz, Laura Michajlik, Joanna Niemczynowska, Eugeniusz Skrobocki, Irena Waluś i Jerzy Waszkiewicz.

Druk: Zakłady Graficzne w Grodnie.

Cena: 2 rb 50 kop. (w kioskach Sojuzpieczati - 3 rb.)

Nakład: 12 [illegible] egzemplarzy. Zam. nr ... 1044

Autorzy publikacji ponoszą odpowiedzialność za dobór i wiarygodność podawanych faktów.

Ich poglądy nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji.

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów nadesłanych materiałów bez uprzedn[illegible] listownego kontaktowania się z autorami.